

Programbladet

Uppsala Senioruniversitet

Vårterminen 2023

Uppsala Senioruniversitet

Eventuella ändringar förs kontinuerligt in på webbplatsen under fliken Program och medlemmarna meddelas via e-post eller brev.

Tisdagsföreläsningarna och flera föreläsningar som ges i Missionskyrkans Kyrksal filmas också. Varje film ligger efter någon dag på USU:s webbplats i två veckor.

De allra flesta studiecirkelarna ges i lokal, men några ges helt eller delvis digitalt, via nätverktyget Zoom.

Anmälan

Mer information om anmälan och mer finns på sidan 24 i det här programbladet.

Sekretariat

Sekretariatet på Bergsbrunnagatan 1 är öppet måndag till fredag kl. 10–12.

Telefon: 018-24 35 01. E-post: usu@usu.se

Webbplats: www.usu.se

Innehållsförteckning

Tisdagsföreläsningar

3

Både i lokal och filmad

Föreläsningsserier

5

1 Från Nora till Paris. Stadsskildringar i litteraturen

2 Nedslag i konsten. *Både i lokal och filmad*

3 Modernismens konst och kultur 1860–1960.
Både i lokal och filmad

4 Stilla havet runt – traditioner i ceremoni,
kultur och textil

5 Min musik. *Både i lokal och filmad*

6 Folkmusikens förvandlingar. Från Robert Burns till
Bob Dylan. *Både i lokal och filmad*

7 Levande jazzhistoria. *Både i lokal och filmad*

8–9 Filmstudio Fyris, Grupp 1 och 2

10 Profiler i 1900-talets akademiska Uppsala

11 Fyrar. Vägvisare, symboler och kulturarv

12 Tillståndet i världen våren 2023. *På plats (A) och
Filmad (B)*

13 Inte bara vanligt vatten

14 Klimatets påverkan på människans villkor

15 Energimarknaden i mänsklighetens tjänst

16 Vår fantastiska hjärna. *Både i lokal och filmad*

17 Genteknik och genterapi i mänsklighetens tjänst

18 Alla tiders svenska

Studiecirklar

12

19 Det politiska tänkandets historia

20 2a Napoleonkriget 1813–1814

21 Människor, djur, natur och miljö

22 Skriv ditt liv

23 Skriv ditt liv, fortsättare

24–25 Skrivarstuga I och II

26 Victoria Benedictsson – liv och text

27 Akvarellmålning, Grupp 1

28 Akvarellmålning. Grupp 2. *Digitalt via Zoom*

29 Din och min konst

30 Musikhistoria i sex nya kapitel. Musiklyssnarcirkel

31–32 Rockmusikhistoria, Grupp 1 och 2. Musiklyssnarcirkel

33 Uppsalas gatunamn genom tiderna

34 Universums hemligheter

35 Naturgeografi – att läsa landskap

36 Floristik

37–40 Fåglar under våren, Grupp 1–4

Språkcirklar

15

Några ges helt eller delvis via Zoom

41 Arabiska

42–44 Engelska

45 Finska

46–56 Franska

57 Grekiska

58 Isländska

59–72 Italienska

73–77 Latin

78 Nordsamiska

79 Polska

80–81 Ryska

82–89 Spanska

90–95 Tyska

96 Ukrainska

Övriga arrangemang

23

Om serier och cirklar – anmälan och mer Resor och studiebesök

Omslag: Motiv som anknyter till tisdagsföreläsningar, föreläsningsserier och cirklar:

Från kall till profession, sjuksköterskeyrkets förändring, Nedslag i konsten, Stilla havet runt, Folkmusikens förvandlingar, Fyrar. Vägvisare, symboler och kulturarv, Tillståndet i världen, Energimarknaden i mänsklighetens tjänst, Människor, djur, natur och miljö, Inte bara vanligt vatten, Klimatets påverkan på människans villkor, Vår fantastiska hjärna, Genteknik och genterapi i mänsklighetens tjänst. Kollage av Maria Wold-Troell

Hur anmäler man sig? Se sid 24 i programmet.

Tisdagsföreläsningar våren 2023

Lokal: Missionskyrkan Uppsala. Föreläsningstid 13.15 – ca 14.00 eller 14.15. Därefter tid för frågor. Föreläsningarna filmas för visning i 14 dagar för USU:s medlemmar och läggs ut någon dag efter föreläsningen.

24/1 Simon Sorgenfrei

De första muslimerna i Sverige och utvecklingen till idag

Presentatör: **Jan Fagiüs**

7/2 Richard Murray

*Varför städer behöver stora parker
– en världsomfattande resa*

Presentatör: **Gunnel Forsberg**

21/2 Anna Götlind

*Från kall till profession.
Sjuksköterskeyrkets förändring under 1900-talet*

Presentatör: **Maths Isacson**

7/3 Johan Sonesson

*Hur skapar vi variation i skogen till nytta
för biologisk mångfald och andra värden?*

Presentatör: **Eva Willén**

21/3 Otto Cars

Antibiotikaresistens – en dold pandemi

Presentatör: **Jan Fagiüs**

4/4 Torbjörn Tännsjö

*Bör aktiv och avsiktlig dödshjälp legaliseras i vårt land?
En moralfilosofisk betraktelse*

Presentatör: **Maths Isacson**

18/4 Janne Wallenius

*Är utvecklingen mot små modulära reaktorer
framtidens kärnkraft?*

Presentatör: **Bo Höistad**

9/5 Orla Vigso

*Vi och våra väljare:
retorik i text och bild på 100 års valaffischer*

Presentatör: **Gunnel Forsberg**

Tisdagsföreläsare våren 2023

Författarpresentationer i datumordning för respektive föredrag.

Sverige har på några decennier utvecklats från att vara ett relativt homogent land till att bli ett av Europas mest mångkulturella länder. För 90 år sedan bodde två muslimer i Sverige, idag är nära en miljon av muslimsk bakgrund. **Simon Sorgenfrei**, professor i religionsvetenskap vid Södertörns högskola med inriktning mot studier av islam och sufism, har studerat såväl islams etablering i Sverige som de politiska processer som gjort Sverige till Europas mest sekulariserade och samtidigt mest mångreligiösa land. Han har givit ut ett flertal böcker, inklusive en introduktion till islam på svenska samt våren 2022 *De kommer att vara annorlunda svenskar: berättelsen om Sveriges första muslimer*. Boken har tilldelats pris av Kungliga Gustav Adolfs Akademien och Sorgenfrei har tidigare prisats av Svenska humanistiska förbundet för sin forskning.

Richard Murray är en av alltfler forskare och debattörer som insett behovet av grönstrukturer i stora städer. Han är engagerad i lokala och globala miljö- och klimatfrågor, till exempel som ordförande för Förbundet för Ekoparken i Stockholm och som ansvarig för programmet Hållbara städer inom den oberoende tankesmedjan Global utmaning. Han är även en av grundarna bakom Baltic Deep Water Life, som syftar till en restaurering av Östersjön. Murray har en bakgrund som nationalekonom med erfarenhet att utveckla den offentliga förvaltningen såväl nationellt, under tiden som chefsekonom på Statskontoret, som internationellt inom OECD och EU. Med exempel från städer runt om i världen förklarar Murray tillsammans med kollegor i boken *Why cities need large parks* varför parker och grönområden är så viktiga för att skapa hälsosamma och hållbara stadsmiljöer.

Anna Götlind är professor och prefekt i historia vid Stockholms universitet. Som forskare har hon skrivit böcker inom kulturhistoria, teknikhistoria och mikrohistoria. Till detta kommer läroböcker för studenter och för grundskolan. Under åren 2008–2012 var hon förbundsordförande för fackförbundet Sveriges universitetslärare. I sin föreläsning berättar hon om sjuksköterskeyrkets professionalisering från början av 1930-talet. En kraftfull och dynamisk person i sammanhanget var Greta Höjer, kanske den "mäktigaste kvinnan i svensk fackföreningsrörelse", med plats i Sveriges riksdag och verksam i flera nationella och internationella organisationer.

Johan Sonesson är docent i skogsskötsel vid Skogforsk, skogsbrukets forskningsinstitut i Uppsala, där han är ledare för forskningsområdet "Skogens samhällsnyttor". Hans forskning handlar om hur olika sätt att sköta skogen påverkar skogens olika värden som kolinbindning, habitat för olika arter, rekreativvärden men också skogens produktion av virke och ekonomisk avkastning. Han arbetar bland annat med scenarioanalyser för framtida utveckling av ett skogsbestånd, ett landskap eller hela Sverige. Han har tidigare haft ledande roller i flera större forskningsprogram som det tvärvetenskapliga Future Forests med avslut 2017.

Tisdagsföreläsare våren 2023 fortsättning

Upptäckten av penicillinet 1928 kom att revolutionera kampen mot bakteriella sjukdomar. Decennierna efter 1950 utvecklades allt effektivare antibiotika av framgångsrika läkemedelsföretag. Framgången följdes av överförbrukning, som gynnat bakteriers utveckling av resistens mot antibiotika. Multiresistenta bakterier och en alltmera ointresserad läkemedelsindustri kan leda till pandemier av historisk omfattning. Uppsalaprofessorn i infektionssjukdomar **Otto Cars** har varit en ledande gestalt i arbetet mot överutnyttjande av antibiotika nationellt och globalt. Han bildade 1995 det svenska nätverket STRAMA, och var en drivande kraft bakom tillkomsten av det internationella nätverket ReAct 2005, som har Sida som huvudfinansier. Otto Cars har haft flera internationella expertuppdrag, bland annat i FN:s samverkansgrupp om antimikrobiell resistens (AMR).

Aktiv dödshjälp är en kontroversiell fråga. Allmänheten har länge varit positiv och även bland läkare har ett traditionellt motstånd försvagats. Lagstiftningen ger dem emellertid inte något stöd. Men det har blivit lättare för patienter att själva avgöra om de vill avsluta sina liv och Socialstyrelsen har publicerat riktlinjer om livsuppehållande åtgärder inom sjukvården. **Torbjörn Tännsjö** var genom socialstyrelsens etiska råd engagerad då riktlinjerna utformades. Han är professor emeritus i praktisk filosofi vid Stockholms universitet. Han har varit ledamot av flera etiska kommittéer och en flitig debattör i en rad omstridda frågor. 2021 publicerade han boken *Etikprofessorn*, där han redogör för sina erfarenheter av medicinsk etik i praktiken. I boken får vi titta in bakom kulisserna då svåra och kontroversiella beslut har fattats. I föreläsningen utvecklar han sina tankegångar om dödshjälp.

Janne Wallenius är professor i reaktorfysik vid KTH (Kungliga tekniska högskolan). Hans huvudsakliga forskningsområden är design och säkerhetsanalys av blykylda reaktorsystem, utveckling av avancerade kärnbränslen, samt strålskadefysik. Han har bidragit med banbrytande forskning om fjärde generationens kärnreaktorer och gjort sig känd som en innovativ teknikutvecklare. Han utsågs 2016 till en av Sveriges 10 bästa entreprenörer, bland annat för att ha utvecklat små blykylda kärnreaktorer (SMR) för kommersiell elproduktion. År 2022 tilldelades Janne Wallenius *KTH Innovation Award*, som delas ut till forskare från KTH, som genom nyskapande innovationer tagit forskningsresultat till industriell tillämpning och därmed bidragit till ett bättre samhälle.

Orla Vigsø, professor i medie- och kommunikationsvetenskap vid Göteborgs universitet, har ägnat sin vetenskapliga gärning åt retorik i text och bild inom bland annat politisk kommunikation och kriskommunikation. Aktuellt forskningsintresse är satir, speciellt satirteckningar i dagstidningar. Redan i avhandlingen från Uppsala universitet 2004 stod valretorik i fokus med analys av visuell och verbal retorik i 2002 års svenska valaffischer. I föreläsningen kommer han att fokusera på hur bilden av politiker och väljare har förändrats under de drygt 100 år vi har haft valaffischer i Sverige.

Föreläsningsserier

Hur man anmäler sig och mycket mer står på sidan 24.

Flera föreläsningsserier filmas. Filmen ligger då på USU:s webbplats i två veckor, tillgänglig för de medlemmar som anmält sig till serien.

Nr 1. Från Nora till Paris. Stadsskildringar i litteraturen

Staden kan ha en mer eller mindre framskjuten plats i litteraturen. Ibland är den bara en skissartad kuliss mot vilken de olika karaktärerna avtecknar sig. Ibland beskrivs den så detaljrikt att varenda gata och torg känns igen. Ofta är den stadd i förvandling och vittnar om nya tider – på gott och på ont. Ibland framstår staden som en lockelse, något att längta till med sitt nöjesliv och kulturella utbud, men den kan också te sig som en ond och mörk plats som bryter ner människor. Den kan rymma den djupaste misär men också bära på drömmar om framgång och ett bättre liv. I den här serien får vi ta del av några olika städers skiftande ansikten och funktion i ett antal litterära verk från den fiktiva småstaden Skoga (verklig hetens Nora) i svenska Bergslagen till 1800-talets franska metropol Paris.

Serieansvariga: **Eva Heggstad**, professor em. i litteraturvetenskap, tfn 070-605 83 88, och **Lena Kåreland**, professor em. i litteraturvetenskap, tfn 018-50 72 11.

Program

19 jan. *Maria Langs Skoga. Ond, bråd död i småstads-idyllen.*

Margaretha Fahlgren, professor em. i litteraturvetenskap, Uppsala universitet.

2 feb. *Stockholm dygnet runt. Vår litterära huvudstad kring sekelskiftet 1900.*

Alexandra Borg, docent i litteraturvetenskap, Uppsala universitet.

16 feb. *En värld i förvandling – Hjalmar Bergman och Wadköping.*

Sten Wistrand, docent i litteraturvetenskap, Örebro universitet.

2 mars *Kvinnliga studenter i det akademiska Uppsala.*
Eva Heggstad.

16 mars *De tusen romanernas stad. Litteraturens Paris från Balzac till Modiano.*

Lena Kåreland.

30 mars *Brändö och en bränd ö. Helsingfors i finlands-svensk samtidslitteratur.*

Kristina Malmio, professor i nordisk litteratur, Helsingfors universitet.

Tid: Torsdagar udda veckor 19/1–30/3 kl. 13.15–14.45. 12 timmar.

Lokal: Slottsbiografen, Nedre Slottsgatan 6D.

Avgift: 400 kr.

Nr 2. Nedslag i konsten

Både i lokal och filmad.

Olika typer av konstnärer och konstnärsroller presenteras. Syftet med serien är att ge en djupgående analys av konstnärerna och deras verk.

Serieansvarig: **Carola Hermelin**, fil.dr i litteraturvetenskap, f.d. bitr. chef vid Nobelbiblioteket, tfn 076-777 07 71.

Program

27 jan. *Louise Bourgeois – till helvetet och tillbaka igen.*

Ylva Hillström, intendent vid Moderna Museet.

10 feb. *"Spegling är första steget mot konst." Om Tora Vega Holmström och det ambulerande konstnärskapets villkor.*

Jessica Sjöholm Skrubbe, docent i konstvetenskap, Stockholms universitet.

10 mars *William Turners naturuppfattning.*

Thomas Hård af Segerstad, tidigare universitetslektor i konstvetenskap, Uppsala universitet.

24 mars *Edvard Munch – de starka känslornas konstnär.*

Helén Hallgren Archer, intendent vid Nationalmuseum.

21 april *Olle Bærtling: synlighet, strategi och syntes. Om ett av modernismens tydligaste konstnärskap.*

Håkan Nilsson, professor i konstvetenskap, Södertörns högskola.

5 maj *Hokusai och Hiroshige – bildskapare i det tidig-moderna Japan.*

Johan Eriksson, docent i konstvetenskap Uppsala universitet.

Tid: Fredagar jämna veckor 27/1–5/5 (ej 24/2, 7/4) kl. 13.15–14.45 (dock 10.15–11.45 den 21/4). 12 timmar. Serien filmas.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen.

Avgift: 400 kr.

En resa till Oslo planeras under våren. Kostnaden för resan tillkommer. Resan är öppen för alla USU:s medlemmar, men företräde ges för deltagarna i serien. Se vidare "Resor och studiebesök" på USU:s webbplats.

Nr 3. Modernismens konst och kultur 1860–1960

Både i lokal och filmad.

Den modernistiska konsten (inom bildkonst, konsthantverk, arkitektur, litteratur och musik) har i stor utsträckning uppkommit i storstadsmiljöer: Paris (1860–1945), Moskva (1910–20-talen), Wien (1900–1938), München (1910–1930), Berlin (1900–1933) och New York (främst efter 1945). Modernismen innebär på varje konstområde ett radikalt brott med långlivade traditioner, på bildkonstens område ett successivt övergivande av det föreställande, figurativa måleriet, på arkitekturens område avstånds-tagandet från historicismen, på romankonstens område införandet av från den realistiska romanen avvikande berättarteknik, på musikens område ett fjärmande från dur-moll-tonaliteten. Föreläsningarna behandlar de mer eller mindre utförligt formulerade teorierna och idéerna bakom de modernistiska revolutionerna och presenterar ett urval av ikoniska verk på varje konstområde, varvid även modernismens kulturella, filosofiska och politiska förutsättningar diskuteras.

Serieansvarig: **Axel Brattberg**, överläkare, Akademiska sjukhuset, tfn 070-423 27 31.

Program

Föreläsare vid samtliga tillfällen utom 27/3 är

Lars-Olof Åhlberg, professor em. i estetik, Uppsala universitet, tfn 070-425 95 00.

30 jan. *Vad är modernt och vad är modernistiskt? Begreppen modernism, modernitet och modernisering. Föregångare och det moderna genombrottet under sent 1800-tal.*

13 feb. *Litterär modernism: Virginia Woolf, James Joyce, T.S. Eliot, Marcel Proust, Robert Musil.*

27 feb. *Från impressionism till abstrakt expressionism I: 1870–1920.*

13 mars *Från impressionism till abstrakt expressionism II: 1920–1960.*

27 mars *Musikaliska variationer: från Wagner till Schönberg, Stravinsky och John Cage.*

Mattias Lundberg, professor i musikvetenskap, Uppsala universitet.

24 april *Arkitekturens ansikten: från historicismen till jugendarkitektur, Bauhaus och den internationella stilen.*

Tid: Måndagar udda veckor 30/1–24/4 (ej 10/4) kl. 15.15–16.45. 12 timmar. Serien filmas.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen.

Avgift: 400 kr.

En resa till Paris planeras under hösten 2023. Kostnaden för resan tillkommer. Resan är öppen för alla USU:s medlemmar, men företräde ges för deltagarna i serien.

Nr 4. Stilla havet runt – traditioner i ceremoni, kultur och textil

Från Sibirien i norr till Hawaii i söder tillverkade Stilla havets ursprungsfolk enastående föremål i högt utvecklade textila tekniker av lokala fibrer och material. De användes för syften som överlevnad i bistra klimat, för shamanistiska ritualer och som praktkläder för samhällenas elitpersoner i ceremonier. Föreläsningmaterialet kommer från antropologiskt fältarbete, textilanalys och folkens egna röster.

Serieansvariga: **Désirée Koslin**, PhD, professor em. vid Fashion Institute of Technology, State University of New York, tfn 070-358 37 60, och **Ingrid Åberg**, docent i historia, tfn 070-302 39 27.

Program

Föreläsare vid samtliga tillfällen är **Désirée Koslin**.

24 jan. *Anderna: från Paracas gravfält till nutid.*

7 feb. *Hawaii och Samoa: tapa-bark, fjäderskrudar och flätning för aristokratin; den koloniala tidens kviltar.*

21 feb. *Nya Zeeland: Maori-textilier och -flätverk.*

7 mars *Ryukyo öarna, Okinawa: reservagevävda tyger i bashofu (bananfiber) och silke, schablontryck på bomull.*

21 mars *Hokkaido: Ainufolkets textilier och dräkter.*

18 april *Sibirien/Alaska: Chukchi-, eskimå- och Kwakiutlfolkens ritualer.*

Tid: Tisdagar jämna veckor 24/1–18/4 (ej 4/4) kl. 10.15–11.45. 12 timmar.

Lokal: Slottsbiografen, Nedre Slottsgatan 6D.

Avgift: 400 kr.

Nr 5. Min musik

Både i lokal och filmad.

Kulturpersonligheter och musiker berättar om och spelar musik som betytt mycket för dem. Variationen i musikval och berättarnas verksamhet är stor. Eftersom berättelserna

ofta har formen av livsberättelser blandas känd musik ur vårt gemensamma musikarv med mer ovanlig musik som kommer från berättarnas bakgrund och specialintressen. Vi strävar efter att inbjuda intressanta personer med stort musikintresse från många olika verksamhetsområden.

Serieansvariga: **Gunnar Birgegård**, professor em. i medicin, tfn 070-215 09 89, och **Gunnel Fagius**, musikvetare, musikdirektör, tfn 070-214 13 70.

Program

23 jan. **Helena Andersson Bromander**, sångerska, musiker, låtskrivare och körledare. Formad av en musikalisk familj, en missionsförsamling, en sångerska på Norrlandsoperan och en superbra folkläro. Via Skurups folkhögskola och teologistudier i Uppsala landade hon i ett genreöverskridande musicerande, alltid med en existentiell klangbotten. Verksam i Uppsala domkyrkoförsamling med fokus på rockkören DUM. Dessutom frilans med uppgifter för ledarskapsutbildning för unga korister och hur man skapar musik i grupp genom improvisation.

6 feb. **Gunnar Axelson Fisk** startade vokalgruppen Vibafemba som i 16 år arbetade som artister på heltid och fick Karamelodiktpriset ur Povel Ramels hand 1999. Musiklärarutbildad vid Ingesunds Musikhögskola. Körsångare. Varit musikansvarig och kompositör i pjäser på bl.a. Dalateatern och Norrbottensteatern. Gjort en kritikerrosad enmansföreställning om Gustaf Fröding. Frilansjobb varvas med musikpedagogtjänst i Uppsala Missionskyrka.

20 feb. **Helena Wessman**, rektor för Kungl. Musikhögskolan, är uppvuxen i en musikfamilj och valde tidigt musiken som yrke. Hon var trombonist i Linnékvintetten vid Musik i Uppland under ett tiotal år och har därefter gjort karriär som musikadministratör. Nu tar det egna musicerandet åter allt större plats med dragspelet som huvudinstrument. Under föreläsningen får vi följa hennes musikaliska väg genom livet.

6 mars **Peter Ekengren**, musikpedagog och körledare för gospelkören "Abundant Joy" i Gottsunda församling och tillsammans med Arvid Nerdal för kören "Afro". Är en till största delen självlärd musikentusiast som också skriver och sjunger sånger, spelar jazzpiano och har ett eget soulband.

20 mars **Aksel Morisse**, sjungande skådespelare, utbildad vid Malmö Teaterhögskola. Anställd i Uppsala Stadsteaters fasta ensemble, där han gjort roller från professor Higgins i My Fair Lady till Shakespeare's Hamlet och ingenjör André i De förlorade hjältarnas land. Under våren 2023 kommer han att göra huvudrollen i Shakespeare's Julius Caesar. Han regisserar och skriver också dramatik.

17 april **Negar Naseh**, författare och barn- och ungdomspsykiatriker med iransk bakgrund, född och uppväxt i Uppsala. Publicerat tre romaner, den senaste hösten 2022, en kritikerrosad berättelse med avstamp i den iranska revolutionen när hennes föräldrageneration var unga. Har nära relation till musik, även den iranska musiktraditionen.

Tid: Måndagar jämna veckor 23/1–17/4 (ej 3/4) kl. 10.30–12.00. 12 timmar. Serien filmas.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen.

Avgift: 400 kr.

Nr 6. Folkmusikens förvandlingar. Från Robert Burns till Bob Dylan

Både i lokal och filmad.

Ingen musikalisk företeelse under 1900-talet har haft ett så genomgripande inflytande som "folkmusikens pånyttfödelse" – the Folk revival – en våg som sköljde över stora delar av världen och påverkade alla stora genrer. Den här serien berättar om kärnhistorien – hur brittisk och amerikansk folkmusik "upptäcktes", upphöjdes, populariserades, politiserades och gav upphov till ny musik. Följ med på slingriga byvägar i England, upp i Appalachernas berg och ut på Söderns dammiga gator. Möt de poeter, akademiker, sångare och spelmän som fångade, färgade och förvandlade musiken. Serien sträcker sig från tidiga folkloristers insamlingsarbeten under 1800-talet till vår egen tids singer/songwriters.

Serieansvariga: **Johanna Broman Åkesson**, fil.dr i musikvetenskap, Stockholms universitet, tfn 076-211 49 97, johannabromanakesson@gmail.com, och **Ingrid Åberg**, docent i historia, tfn 070-302 39 27.

Program

Föreläsare vid samtliga tillfällen är **Johanna Broman Åkesson**.

23 jan. *Upptäckten av "folket".*

6 feb. *Old-time music.*

20 feb. *People's Songs.*

6 mars *USA:s regionala smältdeglar.*

17 april *Brittisk revival.*

15 maj *Den stora förvandlingen.*

Tid: Måndagar jämna veckor 23/1–15/5 (ej 20/3, 3/4, 1/5) kl. 15.15–16.45. 12 timmar. Serien filmas.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen.

Avgift: 400 kr.

Nr 7. Levande jazzhistoria. Jazzens karaktäristiska instrument under 100 år

Både i lokal och filmad.

Jazzens olika uttrycksformer har i stort en gemensam grund i de instrument som genom stilarterna har bildat jazzens speciella "sound". De olika instrumenten har haft skiftande roller och spelsätt – en del ackompanjerande, en del mer solistiska där friheten för de förstnämnda blev större under utvecklingen. Vilka karaktärsdrag skiljer dem åt och hur har de använts under olika epoker? Varför blev det dessa instrument? Vilka olika styrkor har de och hur samspelar de med varandra genom stilarterna? Under sex föreläsningar tar vi upp sex av de typiska instrumentgrupperna och deras främsta företrädare under 100 års jazzhistoria. **Ulf Johansson Werre** berättar, spelar skivor och exemplifierar från flygeln och tar oss med på en sedvanligt levande och instruktiv resa där vi analyserar och lyssnar på jazzens utveckling med fokus på en instrumentgrupp per sammankomst. Vid två av tillfällena bjuder Ulf in en gäst som han samtalar och spelar med.

Serieansvariga: **Sten Åke Bylund**, f.d. fastighetsdirektör m.m., tfn 070-648 67 85, och **Ulf Johansson Werre**, med. dr h.c., musiker, storbandsledare, universitetslärare, Uppsala universitet, tfn 073-508 68 83.

Program

Föreläsare vid samtliga tillfällen är **Ulf Johansson Werre**.

19 jan. *Trummor/slagverk.*

2 feb. *Bastuba/kontrabas.*

16 feb. *Piano/banjo/gitarr.*

2 mars *Klarinett/saxofon.*

16 mars *Kornett/trumpet/flygelhorn.*

30 mars *Trombon/ventilbasun.*

Tid: Torsdagar udda veckor 19/1–30/3 kl. 10.15–11.45. 12 timmar. Serien filmas.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen.

Avgift: 400 kr.

Nr 8. Filmstudio Fyris, Grupp 1

I samarbete med Fyrisbiografen fortsätter vi med satsningen på kvalitetsfilm. Varje film föregås av en kort presentation. Parallellserie med samma innehåll som Nr 9.

Serieansvariga: **Karin Almblad**, fil.dr. i semitiska språk, tfn 018-24 27 93, och **Klas Österberg** fil.mag., tfn 018-12 95 92.

Program

31 jan. Pianot. Vid mitten av 1800-talet kommer den stumma Ada med sin dotter och sitt älskade piano till Nya Zeeland, dit hon har blivit bortgift med nybyggaren Alistair. Grannen köper pianot och Ada börjar ge grannen pianolektioner vilket leder till en kärleksaffär med oanade följder. Jane Campion står för manus och regi för den här filmen från 1993, med musik av Michael Nyman och med Holly Hunter som filmens centrum i rollen som Ada. (121 minuter)

14 feb. Blodets tron. Akira Kurosawa tolkar Shakespeares Macbeth i 1700-talets Japan. Samurajerna Washizu och Miki tjänstgör som vakter åt krigsherren Tsuzuki som befinner sig i strid med en konkurrerande krigsherre. När en häxa i skogen förutspår att Washizu kommer att efterträda Tsuzuki på tronen, ger sig Washizus hustru in i leken och agerar rådgivare. Som en härdad krigare som tar sig till makten den brutala vägen gör Toshiro Mifune en enastående prestation. Japansk film från 1957. (109 minuter)

28 feb. Smärta och ära. Den framgångsrike mästerrgisören Salvador Mallo ser, desillusionerad, tillbaka på sitt liv i samband med att en av hans filmer skall få nypremiär. Betyder all berömmelse, allt smicker något? Var det meningen med livet? Det är frågan som ställs i Dolor y gloria från 2019 av Pedro Almodóvar och med Antonio Banderas och Penelope Cruz i några av rollerna. (114 minuter)

14 mars Gudfadern. I Francis Ford Coppolas episka mästerverk med Marlon Brando som familjen Corleones patriark målas en skrämmande bild av den sicilianska familjens uppgång och fall från makten inom den organiserade brottsligheten i USA. Makten går i arv från far till son, och berättelsen balanserar skickligt mellan det strikt borgerliga familjelivet och den smutsiga verksamheten familjen är inblandad i. Filmen bygger på Mario Puzos bestseller. Filmen vann tre Oscars. Amerikansk film med premiär 1972. (177 minuter)

28 mars Kungens val. Nu var det april 1940. Tyska krigsfartyg är på väg mot Oslo, och Norges regering och kung Haakon VII får ett ultimatum: kapitulera och över-

lämna makten till Nasjonal samling och Vidkun Quisling eller utkämpa fullskaligt krig. Norska Kongens nei från 2016 utspelar sig under de tre dagar som skulle bli upptakten till Norges deltagande under andra världskriget. (133 minuter)

25 april Cinema Paradiso. En vacker, mänsklig och rolig historia om en liten italiensk biografis uppgång och fall. Den framgångsrika regissören Salvatore Di Vita får bud från sin hemstad att Alfredo dött – ett bud som väcker minnen. Maskinisten Alfredo härskade i ensamt majestät i sin biograf Paradiso. När Alfredo blev blind övertog Salvatore hans sysslor och en djup vänskap rådde mellan dem. Men så småningom när biografen lades ner lovade Salvatore att aldrig återvända till hemstaden. Men han trotsar löftet när det är dags för Alfredos begravning. Italiensk-fransk film från 1988. (120 minuter)

Tid: Tisdagar udda veckor 31/1–25/4 (ej 11/4) kl. 10.00–ca 12.30. 12 timmar.

Lokal: Fyrisbiografen, St Olofsgatan 10.

Avgift: 400 kr.

Nr 9. Filmstudio Fyris, Grupp 2

Parallellserie med samma innehåll som Nr 8.

Serieansvariga: **Karin Almladh**, tfn 018-24 27 93, och **Klas Österberg**, tfn 018-12 95 92.

Program

3 feb. Pianot.

17 feb. Blodets tron.

3 mars Smärta och ära.

17 mars Gudfadern.

31 mars Kungens val.

28 april Cinema Paradiso.

Tid: Fredagar udda veckor 3/2–28/4 (ej 14/4) kl. 13.00–ca 15.30. 12 timmar.

Lokal: Fyrisbiografen, St Olofsgatan 10.

Avgift: 400 kr.

Nr 10. Profiler i 1900-talets akademiska Uppsala

Denna föreläsningsserie lyfter fram några akademiska profiler som verkat inom olika ämnesområden vid Uppsala universitet under 1900-talet. Några är kända för en bredare allmänhet medan andras gärning som lärare, forskare och pionjär inte uppmärksammats på samma sätt. Det gäller inte minst kvinnliga akademiker och deras roll för kommande generationer av kvinnor i akademien.

Serieansvariga: **Tom Lundin**, professor em. vid med. fak., Uppsala universitet, tfn 070-946 03 58, och **Anki Mattisson**, tfn 070-978 15 32.

Program

1 feb. *Torgny Nevéus*, 1929–2020. Docent i historia och legendarisk ceremonimästare vid de akademiska högtiderna under flera decennier.

Tom Lundin.

15 feb. *Karin Westman Berg*, 1914–1997. Docent i litteraturhistoria 1965, professors namn 1982. Westman Berg var ledamot av Kvinnolitteraturprojektet 1978–1981, ledare för det ämnesövergripande könsrollsseminariet 1967–1977 samt för kvinnoforskningsseminariet 1975–1978.

Eva Heggstad, professor em. i litteraturvetenskap, Uppsala universitet.

1 mars *Sonja Lyttkens*, 1919–2014. Docent i matematik och den första kvinna i Sverige som fick en tjänst som universitetslektor i matematik. 1970 tillträdde hon som inspektor på Kalmar nation och blev därmed den första kvinnliga nationsinspektorn i Uppsala.

Leif Lyttkens, tidigare överläkare vid Akademiska sjukhuset, son.

15 mars *Martin H:son Holmdahl*, 1923–2015. Pionjär inom svensk anesthesiologi och ämnets första professor i Uppsala. Rektor för universitetet under en studentturbulent period.

Torsten Gordh, professor em. i anesthesiologi och intensivvård, Uppsala universitet.

29 mars *Greta Arwidsson*, 1906–1998, var pionjär på flera områden: den första kvinnliga professorn i arkeologi, den första kvinnliga landsarkivarien och den första kvinna att bli invald i Kungl. Vitterhetsakademien. En inspektors-titel fick hon som den första inspektorn i det kvinnliga studentsällskapet "Greta Arwidssons Vänner".

Maria Aulén, proinspektor Stockholms nation och **Anna-Karin Westerlund**, arkivarie.

12 april *Gösta Frick*, 1919–1963. Docent i biokemi 1954 efter en uppmärksam avhandling om DNA. Han är även känd för sina finurliga kortdikter, publicerade i "Pillerier".

Tom Lundin.

Tid: Onsdagar udda veckor 1/2–12/4 kl. 15.15–16.45. 12 timmar.

Lokal: Slottsbiografen, Nedre Slottsgatan 6D.

Avgift: 400 kr.

Nr 11. Fyrar. Vägvisare, symboler och kulturarv

Längs den svenska kusten och i de stora insjöarna finns ungefär 2000 fyror, varav cirka 150 har varit bemannade. Många fyror är äldre och har byggts på strategiska platser, livsnödvändiga för säker navigation till havs och in till hamnarnas trygghet. På de bemannade fyrplatserna levde ofta flera familjer tillsammans under ibland mycket svåra förhållanden. Många fyrplatser var också lotsplatser och en del utvecklades till livräddnings- och väderstationer. Men vid våra kuster finns också skeppsvrak som påminner om en tid, då i bästa fall sjömärken, t.ex. stänger och båk, fanns till hjälp för navigation. Arbetet med att säkra sjöfarten fortsätter. I och med att farleder dras om och med modern teknik anpassas till dagens behov minskar fyrarnas betydelse. Under föreläsningarna beskrivs fyrarnas historia, den tekniska utvecklingen och arkitekturens betydelse.

Serieansvariga: **Hans Rutberg**, tidigare vice ordförande i Svenska Fyrsällskapet, tfn 070-582 48 28, **Kristina Söderlind Rutberg**, medlem i Svenska Fyrsällskapet, tfn 070-620 60 48, och **Jörgen Boivie**, docent i neurologi, tfn 070-319 01 16, jrgen.boivie@outlook.com

Program

20 feb. *Introduktion till serien. Vilka arbetade och levde på fyrplatserna?*

Hans Rutberg och **Kristina Söderlind Rutberg.**

6 mars *Svensk fyrhistoria samt sjöfartsdramatik inom de uppländska fyrarnas lysvidder.*

Anders Nylund, meteorolog.

20 mars *Om Landsort och den bofasta skärgårdsbefolkningens betydelse för sjöfarten, säkra hamnplatser och Resande Mans förlisning.*

Björn Öberg, lots i fjortonde generationen, bosatt på Landsort, och **Maria Landin**, arkeolog.

3 april *Gustaf Dalén, AGA och Panamakanalen.*

Göran Dalén, civilingenjör och barnbarn till Gustaf Dalén.

17 april *"En flämtande ljuspunkt i mörkret, men sen då?" Om fyrljus, dess historiska betydelse för sjöresandet, ljuskällor samt fyrars roll som sammanlänkande till det första World Wide Web.*

Magnus Rietz, fotograf och författare.

8 maj *Det vakande ögat och den hjälpande handen – utsikter från Svartklubbens fyr.*

Lars Nylén, Roslagens sjöfartsminnesförening, vice styrande chef i Neptuni Orden.

Tid: Måndagar jämna veckor 20/2–17/4 samt udda vecka 8/5 kl. 13.15–14.45.

Lokal: Slottsbiografen, Nedre Slottsgatan 6D.

Avgift: 400 kr.

Ett studiebesök till Svartklubbens fyr planeras den 15 maj. Kostnaden för resan tillkommer. Resan är öppen för alla USU:s medlemmar, men företräde ges för deltagarna i serien. Se vidare under "Resor och studiebesök" i Medlemsblad 2.

Nr 12. Tillståndet i världen våren 2023

På plats (A) och Filmad (B).

Effekterna av det ryska överfallet på Ukraina ger förstuds avtryck i vårens serie om Tillståndet i världen. Hälften av föreläsningarna belyser kriget på olika sätt: Hur Ukraina sedan självständigheten 1991 manövrerat gentemot sin allt hotfullare granne, hur den ryska ekonomin påverkats av kriget och sanktionerna och hur de centralasiatiska staterna som förr tillhörde Sovjet nu manövrerar för att distansera sig från Moskva. I skymundan av det stora östeuropeiska kriget förändras eller konsolideras ett antal konflikthårdar runt om i världen. Föreläsningsserien tar upp två: Myanmar där den brutala militärjuntan verkar sitta säkert och Iran, där det styrande prästerskapet möter folkliga protester, inte minst från kvinnor. Och så ställer vi den nästan eviga frågan: Hur gropig är EU:s väg framåt?

Serieansvarig: **Lars Nilsson**, f.d. chefredaktör för UNT, tfn 070-662 18 67, lars.nilsson470@gmail.com

Program

30 jan. *Biter de ekonomiska sanktionerna?*

Ann-Mari Sätre, professor vid Inst. för Rysslands- och Eurasienstudier, Uppsala universitet.

13 feb. *Eskalerande kriser eller revolution? Folklig frustration och statligt legitimitetsunderskott i Iran.*

Rouzbeh Parsi, programchef vid Utrikespolitiska institutet.

27 feb. *Rysslands relation till de närmsta grannarna – det ukrainska perspektivet.*

Per Ekman, forskningssamordnare vid Statsvetenskapliga institutionen, Uppsala universitet.

13 mars *De centralasiatiska staternas diskreta motstånd mot Ryssland.*

Johan Engvall, analytiker vid Centrum för Östeuropastudier.

27 mars *EU mellan Orbán och Macron.*

Göran von Sydow, direktör och chef för Sieps.

24 april *Myanmar – evig diktatur?*

Jesper Bengtsson, förlagschef på bokförlaget Atlas och ordförande i Svenska PEN.

Tid: Måndagar udda veckor 30/1–24/4 (ej 10/4) kl. 13.15–14.45. 12 timmar. Serien filmas.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen.

Avgift: 400 kr.

Nr 13. Inte bara vanligt vatten

Vatten kan vara en tillgång, en förbannelse eller en inspirationskälla. Vatten är förutsättning för mänskligt liv. Inte konstigt då att just behovet av att behärska tillgången till vatten genom historien gett upphov till många konflikter. I ett varmare klimat riskerar konflikterna att förvärras. De odlingsbara jordarna krymper. En följd av uppvärmningen är också torkans motsats, skyfallsliknande regn och förödande översvämningar även i områden som förr varit förskonade. Men vattnet kan också vara en inspirationskälla, inte minst för konstnärer, författare och tonsättare. Och i en folklig föreställningsvärld har vattnet och vattenvarelser mytiska dimensioner. Om människans beroende av och förhållande till vatten handlar denna serie.

Serieansvariga: **Hedvig Ekerwald**, professor em. i sociologi, tfn 070-948 60 95, och **Lars Nilsson**, f.d. chefredaktör för UNT, tfn 070-662 18 67, lars.nilsson470@gmail.com

Program

31 jan. *Vattnet, klimatet och människan under 12 000 år.*

Fredrik Charpentier Ljungqvist, docent i historia och naturgeografi.

14 feb. *Näcken, brunngubben och midsommarnattens dag – om vatten i folktron.*

Katarina Ek-Nilsson, fil.dr i etnologi.

28 feb. *Vårt vatten, ibland för lite, ibland för mycket.*

Allan Rodhe, professor em. i hydrologi.

14 mars *Hur vatten speglas i musiken.*

Gunnar Birgegård, professor em. i medicin, sångare.

28 mars *Vatten – en mänsklig rättighet. Om människors ansträngningar att få rent vatten.*

Hedvig Ekerwald.

11 april *Den tusenåriga kampen om Nilens vatten.*

Michael Ståhl, statsvetare, tidigare bl.a. chef för Nordiska Afrikainstitutet.

Tid: Tisdagar udda veckor 31/1–11/4 kl. 15.15–16.45 12 timmar.

Lokal: Universitetshuset, Sal X.

Avgift: 400 kr.

Nr 14. Klimatets påverkan på människans villkor

Mätningar av jordens temperatur visar att medeltemperaturen ökar väldigt snabbt. Extrema väderförlopp och väderhändelser, såsom översvämningar, torka och värmeböljor ser ut att öka enligt FN:s omfattande IPCC-rapporter. Aktuell kunskap om klimatförändringarnas påverkan på jordens fysiska miljö har belysts i två föreläsningsserier under det föregående året. I vårens föreläsningar fokuserar vi mer på hur klimatförändringarna förväntas påverka människors villkor och förhållningssätt lokalt och globalt. Föreläsningarna belyser klimatets inverkan på odlingslandskap och fiskens livsbetingelser samt tar upp politiska

frågor och klimatorättvisor mellan rika och fattiga länder, ledarskapets utmaningar och försäkringsfrågor.

Serieansvariga: **Yvonne Brandt Andersson**, professor em. i oorganisk kemi, tfn 070-659 81 47, och **Jan Frisk**, civ. ing., tfn 070-514 63 26.

Program

25 jan. *Vad kan klimatförändringarna betyda för jordbruksproduktionen och livsmedelsförsörjningen i olika delar av världen?*

Ingrid Öborn, professor i agrara odlingssystem, Inst. för växtproduktionsekologi, SLU.

8 feb. *Hur påverkas fiskar av varmare vatten?*

Magnus Huss, universitetslektor vid Inst. för akvatiska resurser, SLU.

22 feb. *Klimatpolitik och klimatberedskap.*

Anders Grönvall, politiker, tidigare statssekreterare i Miljödepartementet.

8 mars *Afrika och klimatorättvisan – hur de som smutsar ner minst betalar det högsta priset för de globala utsläppen.*

Görrel Espelund, journalist, tidigare Afrikakorrespondent och associerad redaktör vid Utrikespolitiska Institutet.

22 mars *Klimatledarskap – en bättre värld är möjlig.*

Mikael Karlsson, universitetslektor i klimatledarskap, Inst. för geovetenskaper, Uppsala universitet.

19 april *Kan man försäkra sig mot klimatförändringar?*

Martin Hedberg, meteorolog, arbetar som naturskadespecialist på Länsförsäkringar.

Tid: Onsdagar jämna veckor 25/1-19/4 (ej 5/4) kl. 13.15-14.45. 12 timmar.

Lokal: Universitetshuset, Sal X (dock Missionskyrkan, Kyrksalen 22/3).

Avgift: 400 kr.

Nr 15. Energimarknaden i mänsklighetens tjänst

Föreläsningsserien behandlar i vid mening marknaden inom energiområdet i Sverige och omvärlden. Olika aspekter kring energimarknadens historia och utveckling kommer att belysas i ett nationellt och internationellt perspektiv. Denna fråga är högaktuell med tanke på den rådande energisituationen i Europa och den avreglerade elmarknaden inom EU. Vidare kommer ett antal specifika frågor kring elmarknadens utveckling och sociala konsekvenser att belysas.

Serieansvariga: **Jan Frisk**, civ.ing., tfn 070-514 63 26, och **Yvonne Brandt Andersson**, professor em. i oorganisk kemi, tfn 070-659 81 47.

Program

26 jan. *Energimarknadens betydelse för mänsklighetens utveckling.*

Tomas Käberger, professor i teknikens ekonomi och organisation, CTH.

9 feb. *Energimarknadens historia.*

Arne Kaijser, professor em. i teknik- och vetenskaps-historia, KTH.

23 feb. *Långsiktiga investeringar och framtidens elmarknad. Fyra utmaningar i den svenska elförsörjningen.*

Lars Bergman, professor em. och tidigare rektor vid Handelshögskolan i Stockholm.

9 mars *Myndighetens arbete med energifrågor i det svenska samhället.*

Robert Andrén, GD, Energimyndigheten.

23 mars *Vem ansvarar för kraftsystemets funktion? Systemoperatörens roll och elmarknadens funktion.*

Mats Nilsson, docent i miljöekonomi och oberoende elmarknadsanalytiker.

20 april *Vad är energirättvisa?*

Anders Melin, docent i etik vid Malmö universitet.

Tid: Torsdagar jämna veckor 26/1-20/4 (ej 6/4) kl. 13.15-14.45. 12 timmar.

Lokal: Universitetshuset, Sal X.

Avgift: 400 kr.

Nr 16. Vår fantastiska hjärna

Både i lokal och filmad.

Människans hjärna innehåller mer än 100 miljarder nervceller, vilka i sin tur vardera kommunicerar med tusentals andra nervceller i komplexa nätverk. Hjärnan styr mycket av det som händer i vår kropp och hårbärgerar både medvetandet och minnet vars mekanismer utgör några av de mest utmanande mysterierna för forskningen att utröna. Å ena sidan skänker hjärnan oss fantastiska upplevelser som av musik och konst, å andra sidan kan den lätt vilseledas och ägna sig åt orealistiskt önsketänkande. Serien behandlar några av de viktigaste egenskaperna hos den friska hjärnan.

Serieansvariga: **Dan Larhammar**, professor i molekylär cellbiologi, tfn 018-471 41 73, 070-634 92 14, och **Per Olof Osterman**, docent i neurologi, tfn 070-374 72 92.

Program

26 jan. *1. Hjärnans anatomi och funktioner.*

2. Hjärnan och musiken.

Åke Pålshammar, fil.dr i psykologi, senioruniversitetslektor, Uppsala universitet (1) och **Jan Fagius**, docent i neurologi, Uppsala universitet (2).

9 feb. *Utvecklingen av hjärnan och uppkomsten av själen hos barnet.*

Hugo Lagercrantz, professor em. i pediatrik, Karolinska Institutet.

23 feb. *Hjärnan och synen.*

Jan Ygge, professor em. i oftalmologi, Karolinska Institutet.

9 mars *Hjärnan och språket.*

Jan Fagius.

23 mars *Tanken, minnet och medvetandet.*

Peter Gärdenfors, seniorprofessor i kognitionsvetenskap, Lunds universitet.

20 april *1. Homo religiosus – finns det en gudslob i hjärnan?*

2. Hur vår sociala hjärna formar värderingar och verklig-hetsuppfattningar.

Dan Larhammar (1) och **Andreas Olsson**, professor i psykologi, Karolinska Institutet (2).

Tid: Torsdagar jämna veckor 26/1-20/4 (ej 6/4) kl. 15.15-16.45. 12 timmar. Serien filmas.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen.

Avgift: 400 kr.

Nr 17. Genteknik och genterapi i mänsklighetens tjänst

Det genetiska materialet i alla levande organismer är DNA. Analyser av DNA med gentekniker har gett häpnadsväckande information om människans ursprung vilket uppmärksammats med 2022 års Nobelpris till Svante Pääbo. Gentekniker används också inom sjukvården för bl.a. diagnostik av virusinfektioner och andra sjukdomar och för framställning av vacciner. Nya verktyg för att förändra DNA utvecklas hela tiden och de blir alltmer precisa. Det kanske mest kända är den med Nobelpris belönade gensaxen CRISPR/Cas9. Den, och andra genredigeringsverktyg, är idag viktiga inom grundforskningen där de används för att modifiera DNA, t.ex. stänga av en gen och se hur det påverkar organismen. Genredigeringsverktyg har också blivit viktiga inom växtförädlingen, där de kan ersätta mindre precisa metoder. Inom genterapi har det gjorts mycket stora framsteg de senaste 10 åren och idag är flera terapier godkända inom EU. Oftast rör det sig om att kompensera för en muterad gen genom att föra in en funktionell gen i några av patientens celler, men det har också gjorts försök med genredigering där målet är att "reparera" gener direkt i patienten. Om redigering/modifiering görs på könsceller eller befruktade ägg går det förändrade DNA:t i arv, något som leder till viktiga etiska frågeställningar.

Serieansvariga: **Dan Larhammar**, professor i molekylär cellbiologi, tfn 070-634 92 14, **Marie Nyman**, fil.dr, tidigare kanslichef i Gentekniknämnden, tfn 073-364 02 56, och **Kristina Glimelius**, professor em. i kulturväxternas genetik och förädling, tfn 070-678 50 10.

Program

2 feb. *Genterapi – äntligen genombrott efter många motgångar.*

Mia Olsson, fil.dr i molekylär genetik, Gentekniknämnden.

16 feb. *1. Forntida DNA – ett fönster till det förflutna.*

2. Människans evolution och 2022 års Nobelpris i medicin och fysiologi.

Magnus Lundgren, forskare och föreståndare för SciLife-Lab Ancient DNA, Uppsala universitet (1) och **Mattias Jacobsson**, professor i genetik, Uppsala universitet (2).

2 mars *Klinisk användning av genteknik vid ärftliga sjukdomar.*

Anna Wedell, professor i medicinsk genetik, Karolinska institutet.

16 mars *Immunförsvaret och vacciner.*

Gunilla Karlsson Hedestam, professor i vaccinimmunologi, Karolinska institutet.

30 mars *Genetik, miljö och livsstil – vad påverkar vad? Insikter från tvillingforskning.*

Patrik Magnusson, senior forskare och chef för Svenska Tvillingregistret STR, Karolinska institutet.

13 april *Vilken roll spelar gentekniken för livsmedelsförsörjningen och ett hållbart lantbruk?*

Marie Nyman.

Tid: Torsdagar udda veckor 2/2–13/4 kl. 15.15–16.45. 12 timmar.

Lokal: Universitetshuset, Sal X (dock Missionskyrkan, Kyrksalen 16/3, 30/3).

Avgift: 400 kr.

Nr 18. Alla tiders svenska

Språket är i ständig utveckling och en del av impulserna hämtas från olika andra språk och folk, som vi kommer i kontakt med. I serien följer vi de avtryck som språkmötena lämnat. Det kommer att bli sex nedslag med startpunkten i de gamla kulturspråken latin och grekiska genom vilka vi successivt inlemmades i den europeiska kulturkretsen. Det andra nedslaget kommer att beröra tyska språket. Under Hansatiden blev (låg)tyskan ett dominerande språk, särskilt i städerna, något som genomgripande förändrade svenskan genom den direkta kontakten med skickliga handelsmän och hantverkare. Vid reformationen blev därefter högtyskan en viktig förebild. Ytterligare andra domäner kommer vi in på när vi i det tredje nedslaget tar upp franska; förfiningens och diplomatins språk. Då är vi framme vid 1600- och 1700-talen. Idag är det engelska som utövar det starkaste inflytandet, men till skillnad mot de språk vi konfronterats med tidigare är språkkunskaperna inte begränsade till vissa grupper och tvåspråkigheten sannolikt mer utbredd. I ett femte nedslag berör vi därefter den språkliga mångfald som idag tack vare invandrade grupper karakteriserar vårt samhälle. Den språkliga variationen är över huvud taget stor och avslutningsvis ställs frågan om fel blir rätt bara tillräckligt många gör fel.

Serieansvariga: **Ulla Börestam**, professor em. i nordiska språk, ullabore@gmail.com, och **Monika Ekman**, fil. mag., f.d. gymnasielärare, tfn 070-938 38 62, ekmanmonika@gmail.com

Program

31 jan. *Latin och grekiska. Påverkan från äldsta tid till våra dagar.*

Hans Helander, professor em. i latin, Uppsala universitet.

14 feb. *Om tyskt inflytande på det svenska språket.*

Stefan Mähl, docent i tyska, Uppsala universitet.

28 feb. *Franskt i svensk språktappning.*

Lars-Göran Sundell, professor em. i franska, Uppsala universitet.

14 mars *Med engelskan i carry-on-bagaget – de nordiska språken i globaliseringens tidevarv.*

Jan-Ola Östman, professor em. i nordiska språk, Helsingfors universitet och **Ulla Börestam**.

28 mars *Svenska med något utländskt.*

Ellen Bijvoet, docent och universitetslektor i svenska som andraspråk, Uppsala universitet.

11 april *Om alla säger fel, blir det rätt då?*

Lars-Gunnar Andersson, professor em. i modern svenska, Göteborgs universitet.

Tid: Tisdagar udda veckor 31/1–11/4 kl. 13.15–14.45. 12 timmar.

Lokal: Universitetshuset, Sal X.

Avgift: 400 kr.

Studiecirklar

Hur man anmäler sig och mycket mer står på sidan 24 i programmet. Varje cirkelträff omfattar 2 x 45 minuter, där ej annat anges.

Några av cirkelarna ges som distansundervisning med hjälp av nätverktyget Zoom.

RELIGION, FILOSOFI OCH HISTORIA

Nr 19. Det politiska tänkandets historia. Från antiken till idag

I denna studiecirkel ska vi ska läsa Svante Nordins bok *Det politiska tänkandets historia* (och några kortare käll- och fördjupningstexter). Här ges en grundläggande orientering i det västerländska politiska tänkandets historia från antikens greker till vår egen tid. Främst behandlas ett antal kända filosofer och intellektuella i sina respektive tidssammanhang. Syftet med studiecirkeln är att ge perspektiv på politiska system och politiska ideologier i vår egen tid, dels genom kontrasteringar mellan olika tiders tänkesätt, dels genom historiska betraktelser av hur moderna politiska föreställningar vuxit fram.

Mats Persson, professor em. i idé- och lärdomshistoria, tfn 073-063 93 36.

Tid: Följande måndagar: 6/3, 13/3, 20/3, 17/4, 24/4, 8/5 kl 13.15-14.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Danmark.

Avgift: 400 kr.

Nr 20. 2a Napoleonkriget 1813-1814

Detta vårt sista krig har i den svenska historieberättelsen enligt Dick Harrison varit ett "svart hål". Min farfars farfar Nr 81 Johan Kind deltog i kriget och det har fått mig att utforska kriget mer detaljerat än vad som tidigare gjorts. Kronprins Karl Johan var chef för svenska armén. Min forskning visar att det var genom hans planer och under hans ledning som det var möjligt att besegra Napoleon i Leipzig 1813. Studiecirkeln vill belysa den svenska arméns insatser under kriget, dels marschen från Sverige till segern i Leipzig, som beskrivs i detalj i boken *Nr 81 Johan Kind och Kronprins Karl Johan – soldaten och arméchefen som besegrade Napoleon*, men också de efterföljande striderna mot Danmark, och slutligen hur trupperna i Norge besegrades och det blev en union mellan Norge - Sverige.

Kjell Aleklett, professor em. i globala energisystem, Uppsala universitet, tfn 072-727 29 90.

Tid: Måndagar udda veckor 30/1-24/4 (ej 10/4) kl. 11.00-12.30. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Skogstibble.

Avgift: 400 kr.

LITTERATUR, KONST OCH MUSIK

Nr 21. Människor, djur, natur och miljö

Vi läser och diskuterar fiktion och fakta om vår omvärld. Deltagarna ombeds att till första sammankomsten läsa *Afrikas gröna berg (Green Hills of Africa)* av Ernest Hemingway.

Lena Ågren, fil.mag., läromedelsförfattare i engelska, tfn 070-749 11 35, lena.b.agren@gmail.com

Tid: Onsdagar udda veckor 1/2-12/4 kl. 13.00-14.30. 12 timmar.

Lokal: Sensus, Drottninggatan 4.

Avgift: 400 kr.

Nr 22. Skriv ditt liv

Vi skriver en minnenas resa genom barndom, ungdom, vuxenliv samt arbetsliv med en avslutning i nutiden. Vad minns man och vad är bortglömt? Vems sanning skriver man? Hur dyker minnen upp? En längre text skrivs hemma mellan träffarna. Under träffarna skriver vi korta texter, läser upp och samtalar om textens innehåll och form - ofta parvis. Vi övar att ge respons och att ta emot respons.

Tone Dahlstedt, fil.kand., skrivarpedagog och folkhögskolelärare, tfn 076-838 15 12.

Tid: Onsdagar jämna veckor 25/1-5/4 kl. 10.00-12.15. 18 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Vänge.

Avgift: 600 kr.

Nr 23. Skriv ditt liv, fortsättare

Du som har gått en termin på "Skriv ditt liv" och nu vill fortsätta, är välkommen till den här cirkeln. Här kan du utforma ditt skrivprojekt med en planering, skrivande mellan varje träff och respons från övriga deltagare. Vi samtalar och diskuterar de frågor och problem som uppkommer under skrivprocessen.

Tone Dahlstedt, fil.kand., skrivarpedagog och folkhögskolelärare, tfn 076-838 15 12.

Tid: Onsdagar jämna veckor 25/1-5/4 kl. 13.15-15.30. 18 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Vänge.

Avgift: 600 kr.

Nr 24. Skrivarstuga I

Cirkeln välkomnar medlemmar som tycker om att skriva egna texter, lyssna på andras och som vill inspireras, komma igång med och utveckla sitt skrivande. I skrivarstugan ges tips och församtal i syfte att väcka skrivlusten. Till varje tillfälle föreslås en uppgift att arbeta med. Har man ett eget ämne eller skrivprojekt, som man vill arbeta med, så är det också välkommet. I skrivarstugan är man fri att skriva om allt, som barndomsminnen och livserfarenheter, från levnadsberättelser till kåserier och helt fria fantasier. Man kan skriva beskrivande eller gestaltande prosa eller olika former av poesi. T.ex. haiku, sonetter eller fri vers, rimmad eller orimmad ... I skrivarstugan finns inga pek-pinnar bara hejarop.

Solveig Aaro, beteendevetare, undersköterska, tfn 070-949 89 56, solveig.aaro46@gmail.com

Tid: Måndagar jämna veckor 23/1-3/4 kl. 13.00-15.00. 16 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Vänge.

Avgift: 600 kr.

Nr 25. Skrivarstuga II

Cirkeln välkomnar medlemmar som vill skriva och samtala om text. Varje träff inleds med skrivövningar som stimulerar både fantasi och språklighet, men också form och

innehåll. Övningarna kan vara ingång till texter att arbeta med fram till nästkommande träff. Vissa texter kommer att läsas av alla och diskuteras. Om du har ett skrivprojekt på gång kommer arbetet i cirkeln förhoppningsvis att ge dig användbara verktyg.

AnnaLena Åberg, folkhögskolelärare, skrivpedagog, tfn 073-092 99 91.

Tid: Onsdagar udda veckor 1/2-12/4 kl. 14.15-15.45.
12 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 400 kr.

Nr 26. Victoria Benedictsson – liv och text

Vi läser och diskuterar Victoria Benedictssons *Från Skåne* (1884), *Pengar* (1885), *Fru Marianne* (1887), *Den bergtagna* (postumt utgiven) samt hennes liv mot bakgrund av dessa texter.

Elisabeth Auer, fil.dr i tysk litteratur, tfn 070-494 41 51.

Tid: Tisdagar udda veckor 31/1-11/4 kl. 15.15-16.45.
12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Skogstibble.

Avgift: 400 kr.

Nr 27. Akvarellmålning, Grupp 1

Akvarellmålning för de som kan grunderna i akvarellteknik. Vi diskuterar teman för våra övningar. Det kan vara allt från stilleben, landskap (fantasi eller efter foto) till porträtt. Var beredd med akvarellpapper, akvarellfärger och pensel. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 28.

Lillemor Wassberg, konstnär, tfn 070-529 24 42.

Tid: Onsdagar udda veckor 1/2-12/4 kl. 10.00-13.00.
24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Skogstibble.

Avgift: 800 kr.

Nr 28. Akvarellmålning, Grupp 2

Ges som distansundervisning med hjälp av nätverktyget Zoom.

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 27.

Tid: Tisdagar udda veckor 31/1-11/4 kl. 10.00-13.00.
24 timmar.

Avgift: 800 kr.

Nr 29. Din och min konst

I denna studiecirkel resonerar vi om konstens betydelse och funktion, konst här uppfattad som en beteckning för bildkonst, arkitektur, litteratur och musik. Den inledande föreläsningen presenterar några frågeställningar kring konstbegreppet. Därefter väljer deltagarna var sitt konstverk som hen vill presentera för gruppen och förklara varför just det valda verket är betydelsefullt och intressant. Det valda konstverket kan vara en målning, en skulptur, en byggnad, ett litterärt verk eller ett musikaliskt verk.

Lars-Olof Åhlberg, professor em. i estetik, Uppsala universitet, tfn 070-425 95 00.

Tid: Måndagar jämna veckor 23/1-3/4 10.15-11.45.
12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Skogstibble.

Avgift: 400 kr.

Nr 30. Musikhistoria i sex nya kapitel. Musiklyssnarcirkel

Cirkeln förmedlar liksom tidigare några nedslag i musikhistorien utifrån cirkelledarnas personliga preferenser och deras eget diskotek. Denna termin utgörs kapitlen av enskilda tonsättare eller genrer i den västerländska konstmusiken; innehållet är i huvudsak en repris från (den pga. Covid 19-utbrottet rumphuggna) vårterminen 2020.

27 jan. Johann Sebastian Bachs kyrkokantater.

10 feb. Europeisk körmusik.

24 feb. Ludvig van Beethovens stråkkvartetter.

10 mars Pianot som soloinstrument.

24 mars Gustav Mahlers sånger.

21 april Wilhelm Stenhammar – pianisten och sångkompositören.

Gunnel Fagius, musikvetare, musikdirektör, tfn 070-214 13 70, och **Jan Fagius**, neurolog och amatörmusikant, tfn 073-584 06 49.

Tid: Fredagar jämna veckor 27/1-21/4 (ej 7/4) kl. 10.15-12.15 (dock kl. 13.15-15.15 den 10/3).
16 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Skogstibble.

Avgift: 600 kr.

Nr 31. Rockmusikhistoria. Musiklyssnarcirkel, Grupp 1

En fristående fortsättning från tidigare cirklar där vi lyfter fram några framstående artister och grupper i rockmusikens historia och deras låtar. Varje sammankomst inleds med en presentation av artisterna och deras plats i rockmusikens historia. Fokus är dock musiklyssnandet. Denna gång behandlar vi några av rockens största namn. Utrymme finns för deltagarnas egna favoritlåtar och kommentarer. Vi diggar musiken tillsammans, helt enkelt! Parallellcirkel med Nr 32.

1 feb. *Chuck Berry*. Kallad "Rockens arkitekt" skrev han många klassiska låtar med fokus på ungdom. Den första av de stora gitarristerna. Förebild för 60-talsgrupperna, inte minst Rolling Stones.

15 feb. *Phil Spector*. Den första stora producenten som skapade mäktiga ljudbilder, "Symfonier för ungarna".

1 mars *Beach Boys*. Började med det som kallades surfmusik men utvecklades konstnärligt så mycket att de 1966 konkurrerade med Beatles i den högsta världstoppen.

15 mars *Bee Gees*. Brödratrio som slog med snygga poplåtar på 60-talet men utvecklades till säkra leverantörer av diskopop när den musiken blev stor på 70-talet.

29 mars *Fleetwood Mac*. En kvintett som började som ett engelskt bluesband, flyttade till USA och blev ett av 70-talets mest framgångsrika band.

12 april *Led Zeppelin*. En av grundläggarna av hårdrocken. Med enastående skicklighet blev de ledande på 70-talets scen.

Per Davidsson, f.d. kanslichef, tfn 070-856 31 44.

Tid: Onsdagar udda veckor 1/2-12/4 kl. 13.15-14.45.
12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Skogstibble.

Avgift: 400 kr.

Nr 32. Rockmusikhistoria. Musiklyssnarcirkel, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 31.

Tid: Onsdagar udda veckor 1/2–12/4 kl. 15.15–16.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Skogstibble.

Avgift: 400 kr.

SAMHÄLLSVETENSKAP

Nr 33. Uppsalas gatunamn genom tiderna

Uppsalas gatunamn har mycket att berätta. Medeltidens spontant framväxta namn ger oss kunskap om stadens topografi och byggnader men också en inblick i invånarnas liv och verksamhet. 1600-talets genomgripande stadsreglering förde med sig nya namn, några med reverens till den allsmäktiga kungamakten, de flesta dock med lokal anknytning. Dagens officiellt reglerade namngivning speglar också samtiden men på ett annat sätt än tidigare och namnen väcker inte sällan debatt.

Mats Wahlberg, docent i nordiska språk, särskilt ortnamnsforskning, tfn 070-752 17 18.

Tid: Onsdagar jämna veckor 25/1–5/4 kl. 11.15–12.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Skogstibble.

Avgift: 400 kr.

NATURVETENSKAP OCH TEKNIK

Nr 34. Universums hemligheter

Cirkeln bygger på material från Svenska Fysikersamfundet samt aktuellt informationsmaterial från James Webb-teleskopet, LHC och liknande anläggningar. Materialet är kostnadsfritt. Det finns ett antal öppna problem inom astrofysiken som forskarna söker lösningen på och fokus kommer att vara på dessa universums hemligheter. Fristående fortsättning på föregående termins cirkel i astrofysik. För den som tillfälligt eller mer stadigvarande har svårt att ta sig till lokalen erbjuds kontakt med gruppen via zoom.

Staffan Yngve, professor em. i teoretisk fysik, tfn 070-297 80 16.

Tid: Torsdagar udda veckor 2/2–13/4 kl. 13.15–14.45. 12 timmar.

Lokal: Ångströmlaboratoriet plan 0, södra huvudingången.

Avgift: 400 kr.

Nr 35. Naturgeografi – att läsa landskap

Uppland är ett nyfött landskap, samtidigt som det vilar på en nära två miljarder år gammal urbergssplatta. Klimatsvängningar under de senaste årmiljonerna har orsakat ett stort antal nedisningar med stora konsekvenser för hur Sverige ser ut idag. Cirkeln utgår från Upplandsåsen, hur och när den har bildats, varför den ligger där den ligger, vilken roll den spelat i landskapets utveckling och diskuterar även hur människan använt och omformat landskapet. Varför och hur har klimatet varierat och vilka konsekvenser av detta kan man utläsa i det uppländska

landskapet av t ex rullstensåsar, dödisgröpar, strandvallar och flyttblock. Vad kommer att hända med Uppland som ett resultat av de mycket snabba antropogena klimatförändringarna som sker just nu? Cirkeln omfattar tre inomhusträffar och två exkursioner, båda omfattande tre till fyra kilometers vandring, en i Sunnersta och en i Gamla Uppsala. Litteratur: Hejkensköld, R. *Landskapsutveckling i Uppsalatrakten*. Kan köpas av kursledaren för 80 kr.

Bert Eriksson, fil.lic. i naturgeografi, gymnasielektor och universitetsadjunkt, tfn 070-667 10 27.

Tid: Måndagar 13/2–27/3 (ej 6/3, 13/3, 20/3) samt torsdag 30/3. Den 13/2, 20/2 och 27/3 kl. 10.15–11.45, den 27/2 och 30/3 kl. 10.00–14.00. 15 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Danmark 13/2, 20/2, 27/3, exkursioner 27/2, 30/3.

Avgift: 600 kr.

Nr 36. Floristik

Vi träffas första gången inomhus, en möjlighet att få komma in i Evolutionsmuseet Botanik/herbariet. Därefter tränar vi växtkunskap under exkursioner till olika klassiska växtlokaler. Cirkeln kan passa både för nybörjare och mer kunniga botanister. Det blir inte några längre vandringar, ca 2 km i delvis kuperad terräng. Ömma kläder rekommenderas. Lupp med 10x förstoring är nödvändig liksom en bra flora, t.ex. Krok & Almquist *Svensk flora*, helst 29e upplagan. Vi tränar på bestämningsnycklar och lär känna den vilda Uppsalafloren, något som kan stimulera till egenstudier och intresse för botaniken.

Mattias Iwarsson, fil.lic., tfn 076-113 31 32.

Tid: Tisdag 16/5 kl. 9.00–11.30. Därefter följande tider:

23/5 kl. 13.00–17.00 Gamla Uppsala. Samling vid Tingshögen

30/5 kl. 13.00–17.00 Kvarnbo, Håga, buss 2 ändhållplats

7/6 kl. 13.00–17.00 Slalombacken i Sunnersta

13/6 kl. 13.00–17.00 Botaniska trädgården. Samling vid Tropiska växthuset

Lokal: Evolutionsmuseet, Norbyvägen 16 den 16/5, därefter enligt anvisningar ovan.

Avgift: 800 kr.

Nr 37. Fåglar under våren, Grupp 1

Vi träffas första gången inomhus och gör därefter exkursioner till olika fågellokaler. Främst nybörjare men även mer vana fågelskådare är välkomna. Resorna förutsätter färd i egna bilar. Du bör kunna röra dig några kilometer i naturen och vara utrustad med stövlar, oemma kläder och kikare. En fågelbok är också bra att ha.

Pekka Westin, Upplands fågelskådare, tfn 070-572 80 42.

Tid: Måndag 3/4 kl. 10.00–11.30. Därefter följande tider (om dåligt väder omöjliggör exkursionen ändras tiden):

13/4 kl. 8.00–11.00 Kvarnbo

26/4 kl. 8.00–11.00 Dalkarlskärret

9/5 kl. 13.00–17.00 Hjälstaviken

22/5 kl. 7.00–15.00 Ledskär

30/5 kl. 6.00–10.00 Wiks slottspark

21/6 kl. 22.00–1.00 Viksta stentorg

Lokal: Storgatan 11 den 3/4, därefter utomhus.

Avgift: 900 kr.

Nr 38. Fåglar under våren, Grupp 2

Vi träffas första gången inomhus och gör därefter exkursioner till olika fågellokaler. Främst nybörjare men även mer vana fågelskådare är välkomna. Resorna förutsätter färd i egna bilar. Du bör kunna röra dig några kilometer i naturen och vara utrustad med stövlar, oömma kläder och kikare. En fågelbok är också bra att ha.

Per-Erik Holmlund, Upplands fågelskådare,
tfn 070-658 54 32.

Tid: Måndag 27/3 kl. 10.00–11.30. Därefter följande tider (om dåligt väder omöjliggör exkursionen ändras tiden):

12/4 kl. 8.00–12.00 Årike Fyris, Liljekonvaljeholmen, Sunnerstaviken och Övre föret

19/4 kl. 7.00–12.00 Vendelsjön

26/4 kl. 8.00–12.00 Hjälstaviken

10/5 kl. 7.00–15.00 Ledskär

31/5 kl. 7.00–12.00 Fysingen

7/6 kl. 8.00–12.00 Dalkarlskärret och Dalbyviken

Lokal: Storgatan 11 den 27/3, därefter utomhus.

Avgift: 900 kr.

Nr 39. Fåglar under våren, Grupp 3

Vi träffas första gången inomhus och gör därefter exkursioner till olika fågellokaler. Främst nybörjare men även mer vana fågelskådare är välkomna. Resorna förutsätter färd i egna bilar. Du bör kunna röra dig några kilometer i naturen och vara utrustad med stövlar, oömma kläder och kikare. En fågelbok är också bra att ha.

Nils Olof Jerling, Upplands fågelskådare,
tfn 070-518 85 04.

Tid: Onsdag 12/4 kl. 12.15–13.45. Därefter följande tider (om dåligt väder omöjliggör exkursionen ändras tiden):

20/4 kl. 7.30–11.30 Årike Fyris

27/4 kl. 7.30–11.30 Fysingen

5/5 kl. 7.30–11.30 Hjälstaviken

12/5 kl. 7.30–11.30 Vendelsjön

20/5 kl. 8.00–12.00 Ledskärsviken

26/5 kl. 7.30–11.30 Vretaud/Dalbyviken

Lokal: Storgatan 11 den 12/4, därefter utomhus.

Avgift: 900 kr.

Nr 40. Fåglar under våren, Grupp 4

Vi träffas första gången inomhus och gör därefter exkursioner till olika fågellokaler. Främst nybörjare, men även mer vana fågelskådare är välkomna. Resorna förutsätter färd i egna bilar och samåkning. Du bör kunna röra dig några kilometer i naturen och vara utrustad med stövlar, oömma kläder, fågelbok och kikare, gärna en tubkikare. Lite kaffe och något gott till brukar sitta fint på exkursionerna.

Per Johan Ulfendahl, Upplands fågelskådare,
tfn 070-577 21 75.

Tid: Måndag 3/4 kl. 10.00–11.30. Därefter följande tider (om dåligt väder omöjliggör exkursionen ändras tiden):

13/4 kl. 7.00–12.00 Vendelsjön

20/4 kl. 7.00–12.00 Hjälstaviken

27/4 kl. 7.00–12.00 Fysingen

11/5 kl. 7.00–14.00 Hjälstaviken

16/5 kl. 7.00–14.00 Ledskärsviken

8/6 kl. 7.00–14.00 Ledskärsviken

Lokal: Missionskyrkan, rum Danmark den 3/4, därefter utomhus.

Avgift: 900 kr.

SPRÅK

Vid Uppsala Senioruniversitet läggs tonvikten på muntlig kommunikation och läsförståelse.

Nivåskala för språkstudier

Senioruniversitetets modell för språkstudier bygger på Europarådets nivåskala i *Gemensam europeisk referensram för språk: lärande, undervisning och bedömning*. Gör gärna Folkuniversitetets test av språknivå, speciellt de delar som gäller muntlig kommunikation och läsförståelse: www.folkuniversitetet.se/mer-om-sprak/Spraktest/.

Nivåskalan beskriver fem olika färdigheter; hör-förståelse, läsförståelse, muntlig interaktion, muntlig produktion och skriftlig färdighet i sex olika nivåer, A1, A2, B1, B2, C1 och C2. För att avgöra på vilken nivå man ligger finns en självbedömningstablå. I den beskrivs så kallade deskriptorer färdigheterna för varje nivå genom påståenden som börjar med **Jag kan...**

Om du uppnått målen för en viss nivå ska du följa en kurs på nästa nivå. Vid osäkerhet om val av lämplig nivå kan respektive cirkelledare kontaktas. För cirklar som latin, som inte längre talas, kan nivåskalan inte tillämpas. Självbedömningstablåen i sin helhet finns på webbplatsen, www.usu.se under Program/Studiecirklar.

Nivå A1

Jag har inga eller mycket ringa förkunskaper när jag börjar i cirkeln. När jag går vidare till nästa nivå har jag uppnått följande färdigheter.

- Jag kan förstå vanliga ord och fraser när språket talas tydligt, och om de är hämtade från enkla och konkreta vardagssituationer.
- Jag kan delta i enkla samtal genom att ställa och besvara frågor om välbekanta ämnen.
- Jag kan muntligt beskriva till exempel var jag bor och personer jag känner.
- Jag kan förstå vanliga ord och mycket enkla meningar, till exempel på anslag och affischer.
- Jag kan skriva korta enkla meningar, till exempel vykort.

Nivå A2

Jag har när jag börjar en cirkel på denna nivå de färdigheter som beskrivs i nivå A1 och kommer att uppnå följande färdigheter.

- Jag kan förstå vad som sägs i beskrivningar av vardagen – hem, mat, shopping, kommunikationer och väderlek.
- Jag kan presentera mig själv, min familj och andra människor och berätta om och beskriva händelser i vardagslivet.
- Jag kan förstå informationen till exempel i annonser, prospekt, menyer och tidtabeller.
- Jag kan läsa enkla berättelser.
- Jag kan skriva enkla meddelanden och brev.

Nivå B1

Jag har när jag börjar en cirkel på denna nivå de färdigheter som beskrivs i nivå A2 och kommer att uppnå följande färdigheter.

- Jag kan förstå innehållet i tydligt tal om för mig välkän-

da ämnen.

- Jag kan återberätta något jag läst eller hört.
- Jag kan ta aktiv del i en diskussion om välbekanta ämnen.
- Jag kan läsa och tillgodogöra mig artiklar och litterära texter skrivna på ett någorlunda lätt språk.
- Jag kan skriva personliga brev och sammanhängande texter om egna intresseområden.

Nivå B2

Jag har när jag börjar en cirkel på denna nivå de färdigheter som beskrivs i nivå B1 och kommer att uppnå följande färdigheter.

- Jag kan förstå det mesta av innehållet i längre muntliga framställningar om välbekanta ämnen och nöjaktigt förstå det som sägs i nyheter i radio och TV.
- Jag kan relativt detaljerat återberätta en historia.
- Jag kan aktivt delta i en diskussion och kan förklara och försvara mina åsikter.
- Jag kan läsa och förstå sakprosatexter och skönlitteratur på en inte alltför avancerad nivå.
- Jag kan skriva sammanhängande texter inom mina intresseområden.

Nivå C1

Jag har när jag börjar en cirkel på denna nivå de färdigheter som beskrivs i nivå B2 och kommer att uppnå följande färdigheter.

- Jag kan förstå olika typer av framställningar även om språket talas snabbt och med viss dialektal färgning och jag kan utan större ansträngning förstå TV-program och filmer.
- Jag kan tala utan att tydligt söka efter ord och uttryck i egna framställningar, samtal och diskussioner.
- Jag kan läsa och förstå långa och komplexa texter, såväl sakprosa som skönlitteratur.
- Jag kan skriva recensioner av litterära verk, artiklar och film.

Nivå C2

Jag kommer att uppnå följande färdigheter.

Jag har inga svårigheter att förstå allt talat språk, vare sig i direktkontakt eller via radio och TV och deltar lätt i avancerade diskussioner. Jag kan skriva komplex text i passande stil.

Nr 41. Arabiska A1

Nybörjarcirkel (första terminen). Arabiska talas av över 300 miljoner människor i 22 länder. Språket varierar både nationellt och lokalt vad gäller uttal och ordförråd, skriftspråket är modern standard. Arabiska används i skrift i hela arabvärlden och talas i alla officiella sammanhang. Vi tränar baskunskaper för att läsa, förstå och skriva modern standardarabiska genom att lära oss det arabiska alfabetet, tala och skriva enkla meningar, läsa och förstå enkla och korta texter, bygga upp grundläggande ordförråd samt grundläggande grammatik. Vi utgår från texter som handlar om vardagliga situationer. Kursdeltagarna har goda möjligheter att påverka cirkelns upplägg. Kurslitteratur: Birgitta Jungbeck, Mounir Obeid *Arabiska för nybörjare*.

Piroz Saida, lärare i arabiska,
tfn 070-891 83 41, piroz.saida@uppsala.se

Tid: Varje tisdag 24/1-25/4 (ej 21/2, 4/4) kl. 11.00-12.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Skogstibble.

Avgift: 800 kr.

Nr 42. Engelsk konversation B1-B2, Grupp 1

En konversationskurs med teman och nyheter från den engelskspråkiga världen. I cirkeln ingår att vi läser, diskuterar och analyserar skönlitterära texter. Deltagarna kommer att träna sig i att uttrycka sina åsikter och göra korta presentationer. Målet är att utveckla den muntliga förmågan i dialoger och skapa språklig säkerhet. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 43.

Birgitta Attling Nordenfelt, f.d. rektor för Montessoriskola, studier i engelska, bl.a. Practical English Courses, Uppsala universitet, tfn 070-658 78 50, birgitta.attling@gmail.com

Tid: Tisdagar jämna veckor 24/1-4/4 kl. 9.15-10.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Skogstibble.

Avgift: 400 kr.

Nr 43. Engelsk konversation B1-B2, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 42.

Tid: Onsdagar jämna veckor 25/1-5/4 kl. 10.00-11.30. 12 timmar.

Lokal: Oasen, Råbyvägen 42B.

Avgift: 400 kr.

Nr 44. English Language and Literature B2

Vi läser och diskuterar noveller av irländska kvinnliga författare (*The Long Gaze Back*, ed. by Sinéad Gleeson). Vi diskuterar vad som händer i världen i allmänhet och i den engelskspråkiga världen i synnerhet. Deltagarna bidrar även med egna projekt, denna termin med internationellt perspektiv.

Lena Ågren, fil.mag., läromedelsförfattare i engelska, tfn 070-749 11 35, lena.b.agren@gmail.com

Tid: Varje onsdag 25/1-19/4 (ej 22/3) kl. 11.00-12.30. 24 timmar.

Lokal: Sensus, Drottninggatan 4.

Avgift: 800 kr.

Nr 45. Finska A1

Nybörjarcirkel (andra terminen). Fortsatta studier i finskans formlära, bl.a. verbets imperfekt- och imperativformer, alla lokalkasus och några nominala former av verbstammen. Vi ägnar stor uppmärksamhet åt valet av böjningsstam, vokalförändringar i pluralböjningen och bruket av partitiv som objektskasus. Elementära konversations- och översättningsövningar. Kurslitteratur: Olli Nuutinen *Suomea suomeksi*. Fred Karlsson *Finsk grammatik*. 9. uppl. 2009.

Lars-Gunnar Larsson, professor em. i finsk-ugriska språk, Uppsala universitet, tfn 073-327 77 99.

Tid: Varje onsdag 25/1-19/4 (ej 5/4) kl. 9.15-10.45. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Åland.

Avgift: 800 kr.

Nr 46. Franska A1–A2

Fördjupad träning i att tala, höra, läsa och skriva. Fördjupat samtal om vardagssituationer, uttalsträning, grammatikgenomgångar med praktisk tillämpning. Målet är att utöka ordförrådet genom muntliga och skriftliga övningar, bildbeskrivningar, hörövningar, realia, diktamen. Kurslitteratur: *Génial 1*. Ev. ny kurslitteratur bestäms senare.

Margareta Viklund, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 073-568 54 85.

Tid: Varje tisdag 31/1–18/4 kl. 15.00–16.30.
24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Åland (dock Missionskyrkan, rum Skogstibble 4/4).

Avgift: 800 kr.

Nr 47. Franska A1–A2

Ges delvis som distansundervisning med hjälp av nätverktyget Zoom.

Fördjupad träning i att tala delvis som parövningar, höra, läsa och skriva. Samtal om vardagssituationer, uttalsträning med hjälp av sång och läsning. Grammatikgenomgångar med praktisk tillämpning. Muntliga och skriftliga övningar, bildbeskrivningar, hörövningar. Realia om Frankrike genom kortfilmer på lätt franska och sång från Internet. Kurslitteratur (pappersversion rekommenderas): *Génial 2*.

Philippe Collet, f.d. gymnasielärare, tfn 070-443 93 80, philippe.collet15@gmail.com

Tid: Varje tisdag 24/1–18/4 (ej 7/3) kl. 14.30–16.00.
24 timmar.

Lokal: Sensus, Drottninggatan 4, udda veckor, Zoom jämna veckor.

Avgift: 800 kr.

Nr 48. Franska A2–B1

Ges som distansundervisning med hjälp av nätverktyget Zoom.

Fördjupad träning i att tala delvis som parövningar, höra, läsa och skriva. Samtal om vardagssituationer, uttalsträning med hjälp av läsning. Grammatikgenomgångar med praktisk tillämpning. Muntliga och skriftliga övningar, bildbeskrivningar, hörövningar. Realia om Frankrike illustrerad av små dokumentärer på lätt franska från Internet och franska sånger med lätt text. Kurslitteratur (pappersversion rekommenderas): *Génial 2*.

Philippe Collet, f.d. gymnasielärare, tfn 070-443 93 80, philippe.collet15@gmail.com

Tid: Varje onsdag 18/1–19/4 (ej 8/3) kl. 14.15–16.00.
30 timmar.

Avgift: 1000 kr.

Nr 49. Franska – lätt konversation A2 och uppåt

En konversationskurs för de som vill fräscha upp och/eller förnya och utveckla sina kunskaper i franska. Den muntliga kompetensen utvecklas genom formaliserade och informella samtal, bl.a. om aktuella händelser i den franskspråkiga världen eller litterära texter. Utgångspunkten för övningarna är oftast korta, språkligt enkla texter eller ljudfiler. Litteratur: Frédéric Hermel *C'est ça la France!*

Carin Söderberg, fil.mag., f.d. universitetsadjunkt, tfn 073-619 18 80, carin.soderberg@live.se

Tid: Onsdagar udda veckor 1/2–12/4 kl. 15.15–16.45.
12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Åland (dock Missionskyrkan, rum Danmark 15/3).

Avgift: 400 kr.

Nr 50. Franska B1

Fördjupad träning i att tala, höra, läsa, skriva. Fördjupat samtal om vardagssituationer, uttalsträning, grammatikgenomgångar med praktisk tillämpning. Målet är att utöka ordförrådet genom muntliga och skriftliga övningar, bildbeskrivningar, hörövningar, diktamen och realia. Kurslitteratur: *Génial 2*. Ev. ny kurslitteratur bestäms senare.

Margareta Viklund, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 073-568 54 85.

Tid: Varje tisdag 31/1–18/4 kl. 16.45–18.15.
24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Åland (dock Missionskyrkan, rum Skogstibble 4/4).

Avgift: 800 kr.

Nr 51. Franska B1

Ges som distansundervisning med hjälp av nätverktyget Zoom.

Fördjupad träning i att tala, delvis som parövningar, höra, läsa och skriva. Samtal om vardagssituationer, uttalsträning. Grammatikgenomgångar med praktisk tillämpning. Utökning av ordförrådet genom muntliga och skriftliga övningar, bildbeskrivningar, hörövningar. Realia om Frankrike illustrerad genom korta dokumentärer och kortfilm från Internet (oftast textade på franska). Kurslitteratur (pappersversion rekommenderas): *Génial 3* (från sid. 121).

Philippe Collet, f.d. gymnasielärare, tfn 070-443 93 80, philippe.collet15@gmail.com

Tid: Varje tisdag 24/1–18/4 (ej 7/3) kl. 16.45–18.15.
24 timmar.

Avgift: 800 kr.

Nr 52. Franska B2-C1

Ges delvis som distansundervisning med hjälp av nätverktyget Zoom.

Vi läser en bok och kommenterar den fortlöpande. Varje deltagare väljer ett tema som presenteras och diskuteras i små grupper. Vi talar om kultur i Sverige och Frankrike och läser nätpublicerade franska artiklar från olika tidningar, t.ex. om samhälle, ekonomi, eller litteratur/konst. Vi kan titta på dokumentärer eller franskspråkiga filmer (helst kortfilm) textade på franska. Huvudmålet med cirkeln är att tala, samtala och träna att argumentera. Kurslitteratur: Annie Ernaux *Les années* (att köpa på Uppsala bokhandel).

Philippe Collet, f.d. gymnasielärare, tfn 070-443 93 80, philippe.collet15@gmail.com

Tid: Varje tisdag 24/1–18/4 (ej 7/3) kl. 9.15–10.45
(9.15–11.15 vid Zoom). 28 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Skogstibble udda veckor, Zoom jämna veckor.

Avgift: 1000 kr.

Nr 53. Franska noveller på franska B2 och uppåt, Grupp 1

Läsning av och diskussion kring nyare franska noveller. Hur speglar de det franska samhället? Kurspråket är franska, därför bör deltagarna kunna läsa, förstå och tala franska utan alltför stora svårigheter. Vid varje tillfälle ägnas 15–20 minuter åt "Nouvelles en France – De quoi parle-t-on actuellement?" Litteratur: Marie-Hélène Lafon *Histoires*. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 54.

Carin Söderberg, fil.mag., f.d. universitetsadjunkt, tfn 073-619 18 80, carin.soderberg@live.se

Tid: Torsdagar udda veckor 2/2–13/4 kl. 9.15–10.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Skogstibble.

Avgift: 400 kr.

Nr 54. Franska noveller på franska B2 och uppåt, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 53.

Tid: Torsdagar udda veckor 2/2–13/4 kl. 15.15–16.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Skogstibble.

Avgift: 400 kr.

Nr 55. Franska B2 och uppåt

Vi läser de två tidiga verk av nobelpristagaren Annie Ernaux *La place* och *Une femme* vilka omgående etablerade henne på den franska litterära parnassen. Med porträtt av sin far och sin mor skildrar Annie Ernaux samtidigt sin egen klassresa och det franska samhällets omvandling. Böckerna kan köpas på Amazon.se eller genom Adlibris.

Lars-Göran Sundell, professor em. i franska, Uppsala universitet, tfn 018-51 89 43, lars-goran.sundell@moderna.uu.se

Tid: Varje tisdag 24/1–25/4 (ej 4/4, 11/4) kl. 15.15–16.45. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Danmark (dock Sensus, Drottninggatan 4 den 21/3).

Avgift: 800 kr.

Nr 56. Franska C1

Vi diskuterar vardagliga erfarenheter, aktuella händelser, böcker vi läst och filmer vi sett. Vi läser tillsammans en bok eller några kapitel från flera böcker. Vi ser franska filmer med fransk text.

Yaga Sosnowska, f.d. lärare i franska vid Folkuniversitetet, tfn 070-822 93 89.

Tid: Varje onsdag 25/1–12/4 kl. 11.00–12.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Åland.

Avgift: 800 kr.

Nr 57. Klassisk grekiska

Nybörjarcirkel (första terminen). I denna cirkel i klassisk grekiska börjar vi med att lära oss de grekiska bokstäverna, från alfa till omega, går vidare med den viktigaste grammatiken för att kunna tyda och förstå kända grekiska ord, orddelar, uttryck och citat. Så småningom läser vi enklare texter som fabler och utdrag av Nya Testamentet.

Språkstudierna bedrivs mot en historisk och kulturell bakgrund. Kurslitteratur: Staffan Edmar *Från alfa till Antigone: det klassiska Greklands språk och kultur*.

Ingrid Nordberg, fil.lic., f.d. universitetslärare, tfn 070-296 75 33.

Tid: Varje tisdag 24/1–25/4 (ej 4/4, 11/4) kl. 13.15–14.45. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Skogstibble.

Avgift: 800 kr.

Nr 58. Isländska A1

Nybörjarcirkel (andra terminen). Isländska lockar av många skäl. Rent språkligt har vi här en nyckel till vår gemensamma forntid – "Nordens latin" – eftersom språket så tidigt kom att tecknas ner. Numera är dock mellanförståeligheten bruten och språkstudier krävs om vi ska förstå varandra. I fokus för denna cirkel står den moderna isländskan, ett pulserande och ytterst levande språk i ett land med spännande kultur och säregen natur. Vi fortsätter gå igenom basgrammatik och uttal, utvidgar vårt ordförråd och bekantar oss med isländskan i tal och skrift. Genomgående under kursen ingår också inslag om isländsk kultur, litteratur, historia och samhällsliv. Läromedel: *Íslenska fyrir alla 1* (<http://tungumalatorg.is/ifa/>).

Einar Lövdahl Gunnlaugsson, författare, låtskrivare, tfn +354 865 8281.

Tid: Varje måndag 23/1–27/3 kl. 13.15–14.45. 20 timmar.

Lokal: Sensus, Drottninggatan 4.

Avgift: 800 kr.

Nr 59. Italienska A1 1a terminen

Nybörjarcirkel, första terminen. Målet är att deltagarna ska lära sig grunderna i det italienska språket och grammatiken, få ett basordförråd och grundlägga ett gott uttal. Vi går igenom uttal och basgrammatik, lär oss vardagsfraser och läser enkla texter. Vi gör även nedslag i den italienska historien och kulturen. Läromedel: *Prego 1*.

Lisa Hagelin, fil.dr i latin, tfn 070-492 21 26.

Tid: Varje torsdag 26/1–27/4 (ej 23/2, 6/4) kl. 10.45–12.15. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Åland (dock Tegnérnsalen, Tegnérgatan 34A, källarplan 27/4).

Avgift: 800 kr.

Nr 60. Italienska A1 2a terminen, Grupp 1

Målet är att deltagarna ska lära sig grunderna i det italienska språket och grammatiken, få ett basordförråd och grundlägga ett gott uttal. Vi går igenom uttal och basgrammatik, lär oss vardagsfraser och läser enkla texter. Vi gör även nedslag i den italienska historien och kulturen. Läromedel: *Prego 1*. Parallellcirkel med Nr 61.

Lisa Hagelin, fil.dr i latin, tfn 070-492 21 26.

Tid: Varje torsdag 26/1–27/4 (ej 23/2, 6/4) kl. 13.00–14.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Åland (dock Tegnérnsalen, Tegnérgatan 34A, källarplan 27/4).

Avgift: 800 kr.

Nr 61. Italienska A1 2a terminen, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 60.

Tid: Varje torsdag 26/1-27/4 (ej 23/2, 6/4) kl. 14.45-16.15. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Åland (dock Tegnérnsalen, Tegnérgatan 34A, källarplan 27/4).

Avgift: 800 kr.

Nr 62. Italienska A1 3e terminen

Målet är att deltagarna ska lära sig grunderna i det italienska språket och grammatiken, få ett basordförråd och grundlägga ett gott uttal. Vi går igenom uttal och basgrammatik, lär oss vardagsfraser, läser enkla texter och skriver några rader på italienska. Vi gör även nedslag i den italienska historien och kulturen. Läromedel: *Prego 1*.

Lisa Hagelin, fil.dr i latin, tfn 070-492 21 26.

Tid: Varje fredag 27/1-5/5 (ej 24/2, 10/3, 7/4) kl. 13.00-14.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Åland.

Avgift: 800 kr.

Nr 63. Italienska A1 4e terminen

Målet är att deltagarna ska lära sig grunderna i det italienska språket och grammatiken, få ett basordförråd och grundlägga ett gott uttal. Vi fortsätter att arbeta med uttal och basgrammatik, lär oss vardagsfraser, läser enkla texter och skriver några rader på italienska. Vi gör även nedslag i den italienska historien och kulturen. Läromedel är *Adesso si 2*.

Lisa Hagelin, fil.dr i latin, tfn 070-492 21 26.

Tid: Varje torsdag 26/1-27/4 (ej 23/2, 6/4) kl. 9.00-10.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Åland (dock Tegnérnsalen, Tegnérgatan 34a, källarplan 27/4).

Avgift: 800 kr.

Nr 64. Italienska A2, Grupp 1

Målet är att deltagarna ska lära sig grunderna i det italienska språket och grammatiken, utöka sitt ordförråd samt öva på att föra enklare samtal. Vi fortsätter att arbeta med basgrammatik och lär oss vardagsfraser och uttryck. Vi samtalar kring en lättläst bok och skriver enkla texter på italienska. Vi gör även nedslag i den italienska historien och kulturen. Läromedel: *Prego 2*. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 65.

Lisa Hagelin, fil.dr i latin, tfn 070-492 21 26.

Tid: Varje fredag 27/1-5/5 (ej 24/2, 10/3, 7/4) kl. 9.00-10.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Åland.

Avgift: 800 kr.

Nr 65. Italienska A2, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 64.

Tid: Varje fredag 27/1-5/5 (ej 24/2, 10/3, 7/4) kl. 10.45-12.15. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Åland.

Avgift: 800 kr.

Nr 66. Italienska B1, Grupp 1

Vi arbetar med grammatik, ordförråd och uttal – med fokus på vardagsspråket – samtidigt som vi refererar till Italiens kultur och samhälle. Vi kommer att öva på att tala

i olika kommunikativa situationer samt använda autentiska video- och ljudinspelningar. Vi använder oss av en den lättlästa romanen *Novelle per un anno*, av Luigi Pirandello. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 67.

Valentina Ciampi, fil.mag., lärare i italienska, tfn 076-097 54 28, valentinaciampi@gmail.com

Tid: Varje måndag 23/1-17/4 (ej 10/4) kl. 9.00-10.30. 24 timmar.

Lokal: Sensus, Drottninggatan 4.

Avgift: 800 kr.

Nr 67. Italienska B1, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 66.

Tid: Varje måndag 23/1-17/4 (ej 10/4) kl. 10.45-12.15. 24 timmar.

Lokal: Sensus, Drottninggatan 4.

Avgift: 800 kr.

Nr 68. Italiensk konversation B1, Grupp 1

Lätt italiensk konversation. Vi fortsätter att läsa boken *Donne* av Andrea Camilleri. Vi diskuterar innehållet och återberättar historierna med egna ord. Nya deltagare kan vid behov få hjälp av kursledaren att beställa boken. Deltagarna får också berätta om egna upplevelser och vi pratar om vardagssituationer i smågrupper. Vi tar också upp aktuella ämnen som rör Italien. Cirkelns mål är att utöka ordförrådet och förbättra förmågan att uttrycka sig. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 69.

Katarina Hellgren-Dahl, fil.kand., språklärare och sångerska, tfn 070-817 45 39, info@katarinahellgren.se

Tid: Varje tisdag 24/1-18/4 (ej 14/3) kl. 11.00-12.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Danmark (dock Missionskyrkan, rum Åland 14/2, 21/3, 18/4).

Avgift: 800 kr.

Nr 69. Italiensk konversation B1, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 68.

Tid: Varje tisdag 24/1-18/4 (ej 14/3) kl. 13.30-15.00. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Danmark (dock Missionskyrkan, rum Åland 14/2, 21/3, 18/4).

Avgift: 800 kr.

Nr 70. Italiensk konversation C1

Konversation och diskussion på italienska för dig med goda kunskaper i italienska. Vi läser romanen *Rancore* av Gianrico Carofiglio från förlaget Einaudi. Kursledaren kan vid önskemål beställa boken. Vi diskuterar boken i mindre grupper men även i storgrupp. Vi tar upp ämnen som rör Italien ur olika perspektiv och deltagarna gör muntliga presentationer av olika ämnen.

Katarina Hellgren-Dahl, fil.kand., språklärare och sångerska, tfn 070-817 45 39, info@katarinahellgren.se

Tid: Varje måndag 23/1-17/4 (ej 13/3, 10/4) samt torsdag 13/4 kl. 13.00-14.30. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 800 kr.

Nr 71. Italiensk konversation C1

Träffarna är indelade i två delar. Under första passet får varje deltagare möjlighet att berätta om någonting som har hänt, en artikel, bok, film, utställning o.s.v. i smågrupper. Alla kan kommentera så att vi skapar en riktig konversation. Under andra passet samtalar vi i smågrupper med stöd av en roman. Varje deltagare väljer några rader, läser och kommenterar dem, varefter alla kan delta i samtalet. Boken heter ... *Che Dio perdona a tutti*, av Pif (Feltrinelli, 2018).

Valentina Ciampi, fil.mag., lärare i italienska, tfn 076-097 54 28, valentinaciampi@gmail.com

Tid: Varje tisdag 24/1-11/4 kl. 10.45-12.15.
24 timmar.

Lokal: Sensus, Drottninggatan 4.
Avgift: 800 kr.

Nr 72. Italiensk konversation C2

Konversation och diskussion på italienska för dig med goda kunskaper i italienska. Vi läser och diskuterar *Un'amicizia* di Silvia Avalone (Casa editrice Rizzoli).

Alessandro Nobile, fil.mag., alex.nob312@gmail.com

Tid: Varje måndag 23/1-17/4 (ej 10/4) kl. 18.00-19.30.
24 timmar.

Lokal: Folkuniversitetet, Bergsbrunnagatan 1.
Avgift: 800 kr.

Nr 73. Latin 2a terminen

Vi fortsätter att studera det latinska språkets grunder genom att läsa tillrättalagda texter samt ett par originaltexter enligt deltagarnas önskemål. Vi fortsätter studiet av citat av kända romare samt av latinska ordelement som gått vidare till svenskan. Terminen ägnas också åt intressanta etymologier, dvs. ords ursprung. Roms tidigaste historia belyses på olika sätt. Nya deltagare med någon förkunskap i latin är välkomna! Kurslitteratur: Erik Tidner *Liber primus Latinus*, 3:e uppl. samt kopierat material.

Kjell Weinius, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 070-562 47 57, kjell.weinius@telia.com

Tid: Varje torsdag 26/1-20/4 (ej 6/4) kl. 15.15-16.45.
24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.
Avgift: 800 kr.

Nr 74. Latin 7e terminen – Fokus Augustus och fabeldiktning

Vi läser några lätt bearbetade texter och några originaltexter om romarrikets förste kejsare, Augustus. Vi hinner även med några dikter av fabelförfattaren Phaedrus. Vi fortsätter genomgången av satsförkortningar och oregelbundna verb. Latinska suffix studeras tillsammans med långgivande ordstammar. Vi gör några djupdykningar i intressanta etymologier, dvs. ords ursprung och betydelseutveckling. Nya deltagare är välkomna! Kurslitteratur: Staffan Edmar *Vivat lingua Latina!*, sjunde avdelningen.

Kjell Weinius, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 070-562 47 57, kjell.weinius@telia.com

Tid: Varje torsdag 26/1-20/4 (ej 6/4) kl. 13.15-14.45.
24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.
Avgift: 800 kr.

Nr 75. Latin 14e terminen – Fokus Plinius d.ä., Plinius d.y. och Linné

Plinius är känd för sina litterära brev i skilda ämnen, i vilka han ger viktiga upplysningar om sin samtid. Ännu mer känd är han kanske för sin brevväxling med Trajanus, kejsare då romarriket hade sin största utbredning. Vi gör sedan ett hopp långt fram i tiden, till Linné och hans stora betydelse för botanikens terminologi. Vi hinner också läsa några utdrag ur Linnés självbiografi samt ur någon av hans resebeskrivningar. Grammatik- och ordförklaringar ges i samband med textläsningen. Kurslitteratur: Staffan Edmar *Vivat litteratura Latina!* samt kopierat material.

Kjell Weinius, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 070-562 47 57, kjell.weinius@telia.com

Tid: Varje torsdag 26/1-20/4 (ej 6/4) kl. 11.15-12.45.
24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.
Avgift: 800 kr.

Nr 76. Latin – avancerad nivå, Grupp 1

Översättning med språklig och innehållslig analys av autentiska texter från klassisk tid, medeltid eller tidigmodern tid. Seneca d.y: *Apocolocyntosis*, text om Caesar, Alcuin: *Conflictus veris et hiemis*, brev skrivet av Katarina Jagellonica, artikel ur latintidskriften *Melissa*. Grammatik med tonvikt på syntax. Översättning till latin. Latin i moderna språk. Ordkunskap och ordbildning med övningar. Etymologier. Sentenser och citat. Historia, samhälle, filosofi, konst och arkitektur i anslutning till lästa texter. Individuella presentationer enligt tema som bestäms med gruppen. Kurslitteratur: Utdelat textmaterial med kommentarer, ordlistor och övningar. Sjöstrand: *Ny latinsk grammatik*, valfritt lexikon.

Monika Ekman, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 070-938 38 62, ekmanmonika@gmail.com

Tid: Varje torsdag 26/1-20/4 (ej 6/4) kl. 11.00-12.30.
24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Skogstibble.
Avgift: 800 kr.

Nr 77. Latin – avancerad nivå, Grupp 2

Översättning med språklig och innehållslig analys av autentiska texter, prosa och poesi, från klassisk tid, medeltid och tidigmodern tid. Plinius Secundus: *Naturalis historia*, Aelius Donatus: *Ars minor*, text om Ludvig Holbergs vandring till Paris, artikel ur latintidskriften *Melissa*. Övningar i grammatik, ordkunskap och ordbildning enligt utdelat material. Översättning till latin. Latin i moderna språk, särskilt svenska och engelska. Etymologier. Det romerska samhället, arkitektur, konst, historia, mytologi främst i anslutning till lästa texter. Korta, individuella föredrag. Cena romana. Kurslitteratur: Texter, övningar samt andra aktuella dokument som delas ut under terminens gång. Sjöstrand *Ny latinsk grammatik*, valfritt lexikon.

Monika Ekman, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 070-938 38 62, ekmanmonika@gmail.com

Tid: Varje torsdag 26/1-20/4 (ej 6/4) kl. 13.30-15.00.
24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Skogstibble (dock Missionskyrkan, rum Danmark 20/4).
Avgift: 800 kr.

Nr 78. Nordsamiska A2

Fortsättarcirkel (tolfte resp. sjunde terminen). Läsning av samiska originaltexter från olika genrer, bl.a. fortsatt läsning av Johan Turis reseberättelse. Lättare prosatexter och valda dikter av Paulus Utsi, Pedar Jalvi och andra. Enklare översättnings- och konversationsövningar. Kurslitteratur: Johan Turi *Mátkemuitalusat ja iežá muitalusat* samt texter som delas ut i samband med undervisningen. Referenslitteratur: Mikael Svonni *Modern nordsamisk grammatik* och C. Hedlund & L.-G. Larsson *Ii dušše duoddaris* (2. uppl. eller senare).

Lars-Gunnar Larsson, professor em. i finsk-ugriska språk, Uppsala universitet, tfn 073-327 77 99.

Tid: Varje onsdag 25/1–19/4 (ej 5/4) kl. 12.30–14.00. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 800 kr.

Nr 79. Polska A1

Tredje terminen. Vi går vidare med att fördjupa oss i ordförråd och grundläggande grammatik samt arbetar kontinuerligt med uttalsträning med hjälp bl.a. av korta dikter och sånger. Utöver kursboken övar vi även läs-förståelse av språkligt enklare texter och dialoger om vardagssituationer, som en utgångspunkt för muntliga och i viss mån även lättare skriftliga övningar av olika slag. Vi fortsätter också att göra nedslag i den polska litteraturen och kulturen samt belyser samhällsliv i Polen. Personer som har lite förkunskaper i polska eller kommit i kontakt med polska för länge sedan och vill återuppta en del av dessa språkkunskaper, är även de varmt välkomna att ansluta sig till den redan befintliga gruppen. Kurslitteratur: Joanna Nicklasson-Mlynarska *Polska 1, Textbok* (Folkuniversitetets förlag, Sverige, 2005, el. 2. uppl., kan köpas genom Akademibokhandeln, Adlibris eller Bokus).

Anna Packalén Parkman, professor em. i polska, Uppsala universitet, tfn 073-733 54 23, anna.packalen@moderna.uu.se

Tid: Varje måndag 23/1–8/5 (ej 27/2, 13/3, 10/4, 1/5) kl. 15.15–16.45. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Danmark.

Avgift: 800 kr.

Nr 80. Ryska A2

Ges delvis som distansundervisning med hjälp av nät-verktyget Zoom.

Arbetet från höstterminen med textläsning, centrala ord och fraser, uttal, grammatik och en del realia fortsätter. Den nya lärobokens dialoger, texter och övningar utgör grunden för samtalsövningar och skriftliga övningar. Det talade språket övas via hörövningar, dialoger och samtal. Det skrivna språket tränas med hjälp av skriftliga grammatikövningar från olika källor, diktamen och någon kort egenproducerad text. Ibland används material från Internet i form av korta grammatikövningar eller realia. Deltagarna uppmuntras att påverka studietakt och arbets-sätt. Varannan träff sker i lokal och varannan digitalt via Zoom. Med detta upplägg räknar vi med att både utnyttja de tekniska fördelarna som Zoom erbjuder och de sociala fördelar som fysiska möten erbjuder. Om du är förhindrad att komma till lektionen när vi träffas i lokal så erbjuder vi deltagarna att passivt följa de lektionerna via Zoom. Kurslitteratur: *Ruslan Ryska 2. Textbok*. Boken kan beställas

på [http://www.sprakbokhandeln.se/varldenssprak/contents/sv/p520_Ruslan-Ryska-2_textbok-\(utan-CD\).html](http://www.sprakbokhandeln.se/varldenssprak/contents/sv/p520_Ruslan-Ryska-2_textbok-(utan-CD).html). Första kapitlet samt ljudfilerna finns gratis tillgängliga på <https://www.ruslan.co.uk/ruslansvenska.htm#rsw2> samt Erik Fält: *Kort rysk grammatik. Да!*

Sven Jonsson, f.d. gymnasielärare i ryska, tyska, engelska, tfn 073-075 15 70, svenjonsson@gmail.com

Tid: Varje tisdag 24/1–25/4 (ej 4/4, 11/4) kl. 15.00–16.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Skogstibble jämna veckor, Zoom udda veckor.

Avgift: 800 kr.

Nr 81. Ryska B1

En konversationsinriktad cirkel som baserar sig på läroboken *Ruslan Ryska 3*. Dessutom vidareutvecklar vi ordförrådet inom andra ämnen, t.ex. vardagliga teman så som beskrivningen av eget hem. Vi fördjupar kunskaperna om grundläggande grammatiska och fonetiska företeelser, bl.a. genom förståelse av de språkhistoriska orsakerna till de moderna språkliga formerna. Samtidigt lägger vi stor vikt vid träningen i att uttrycka åsikter, ställa frågor och göra korta presentationer. Kurslitteratur: *Ruslan Ryska 3*.

Olena Jansson, universitetslärare i ryska och ukrainska, tfn 070-310 67 50.

Tid: Varje måndag 23/1–17/4 (ej 10/4) kl. 10.45–12.15. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 800 kr.

Nr 82. Spanska A1 2a terminen

Vi fortsätter att lära oss uttal, basordförråd och grundläggande grammatik. Vi arbetar med språkligt enkla men informativa texter och dialoger som vi har som utgångspunkt för muntliga och skriftliga övningar av olika slag. Kurslitteratur: Waldenström, Westerman, Wik-Bretz m.fl. *Caminando 1*, 4. uppl.

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare, tfn 076-555 61 37.

Tid: Varje tisdag 24/1–25/4 (ej 21/2, 4/4) kl. 8.00–9.30. 24 timmar.

Lokal: Sensus, Drottninggatan 4.

Avgift: 800 kr.

Nr 83. Spanska A1 3e terminen

Vi fortsätter att utöka ordförrådet och lär oss grundläggande grammatik om presens och futurum. Vi arbetar med språkligt enkla texter och dialoger som vi har som utgångspunkt för muntliga och skriftliga övningar av olika slag. Vi lär oss realia om den spansktalande världen. Kurslitteratur: Waldenström, Westerman, Wik-Bretz m.fl. *Caminando 1*, 4. uppl.

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare, tfn 076-555 61 37.

Tid: Varje fredag 27/1–28/4 (ej 24/2, 7/4) kl. 8.20–9.50. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 800 kr.

Nr 84. Spanska A1 4e terminen

Vi fortsätter att utöka ordförrådet och lär oss grundläg-

gande grammatik om futurum och närmaste dåtid. Vi arbetar med språkligt enkla texter och dialoger som vi har som utgångspunkt för muntliga och skriftliga övningar av olika slag. Vi lär oss realia om den spansktalande världen. Kurslitteratur: Waldenström, Westerman, Wik-Bretz m.fl. *Caminando 1*, 4. uppl.

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare,
tfn 076-555 61 37.

Tid: Varje fredag 27/1-28/4 (ej 24/2, 7/4) kl. 11.45-13.15. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 800 kr.

Nr 85. Spanska A2 2a terminen

Vi fördjupar kunskaperna om presens, futurum och perfekt och fortsätter att bredda ordförrådet. Vi arbetar med texter och dialoger som vi har som utgångspunkt för muntliga och skriftliga övningar av olika slag. Vi lär oss mer realia om den spansktalande världen. Kurslitteratur: Waldenström, Westerman, Wik-Bretz m.fl. *Caminando 2*, 4. uppl.

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare,
tfn 076-555 61 37.

Tid: Varje måndag 23/1-8/5 (ej 20/2, 3/4, 10/4) kl. 11.00-12.30. 24 timmar.

Lokal: Sensus, Drottninggatan 4.

Avgift: 800 kr.

Nr 86. Spanska A2 5e terminen

Vi ökar på vårt ordförråd och fortsätter att samtala om vardagssituationer. Vi arbetar med grammatikgenomgångar samt skriftliga och muntliga övningar. Vi lär oss mer om att uttrycka oss i dåtid. Kurslitteratur: Waldenström, Westerman, Wik-Bretz m.fl., *Caminando 3*, 4. uppl.

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare,
tfn 076-555 61 37.

Tid: Varje tisdag 24/1-25/4 (ej 21/2, 4/4) kl. 9.45-11.15. 24 timmar.

Lokal: Sensus, Drottninggatan 4.

Avgift: 800 kr.

Nr 87 Spanska B1 2a terminen, Grupp 1

Vi samtalar både om vardagssituationer och om aktuella ämnen. Vi fortsätter att lära oss om olika kulturer och traditioner i den spansktalande världen. Vi arbetar med grammatikgenomgångar samt skriftliga och muntliga övningar och vi fördjupar oss i att uttrycka oss i olika tempus. Kurslitteratur: Waldenström, Westerman, Wik-Bretz m.fl., *Caminando 3*, 4. uppl. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 88.

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare,
tfn 076-555 61 37.

Tid: Varje fredag 27/1-28/4 (ej 24/2, 7/4) kl. 10.00-11.30. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 800 kr.

Nr 88. Spanska B1 2a terminen, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 87.

Tid: Varje torsdag 26/1-4/5 (ej 23/2, 23/3, 6/4) kl. 11.30-13.00. 24 timmar.

Lokal: Sensus, Drottninggatan 4.

Avgift: 800 kr.

Nr 89. Spanska C1

Praktisk kommunikation genom läsning av autentiska texter samt användning av andra medier för samtal om diverse ämnen knutna till den spansktalande världen. Vi talar endast spanska. Arbetsmaterial bestäms i samråd med deltagarna under kursen.

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare,
tfn 076-555 61 37.

Tid: Varje tisdag 24/1-25/4 (ej 21/2, 4/4) kl. 11.30-13.00. 24 timmar.

Lokal: Sensus, Drottninggatan 4.

Avgift: 800 kr.

Nr 90. Tyska A1

Nybörjarcirkel (andra terminen). En cirkel för dig som en gång läst tyska, men ej fått tillfälle att tala språket tillräckligt, men även för dig som aldrig tidigare läst tyska. Vi fokuserar på det talade språket i dialogform i vardagliga situationer, som att berätta om sig själv och sin familj, intressen, att beställa mat, fråga efter vägen, och vi samtalar om lättare ämnen enligt lärobokens innehåll. Vi arbetar med ordförråd och med användbara fraser. Grammatik tar vi upp vid behov i anslutning till texter. Utöver läroboken ingår autentiskt digitalt audiovisuellt material och texter om det som händer i den tysktalande världen idag. Detta för att öva förmågan att förstå ett vuxnare språk. Kurslitteratur: Karnland, Odeldahl, Hofbauer, Vasiliadis *Lieber Deutsch 1 2.0* (2016).

Eva Danielsson, fil.dr, f.d. gymnasielektor i tyska,
tfn 070-241 84 99, eva.b.dson@gmail.com

Tid: Varje måndag 23/1-8/5 (ej 20/2, 10/4, 17/4, 1/5) kl. 14.45-16.15. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 800 kr.

Nr 91. Tyska A2

Vi bygger ordinläring och fraser huvudsakligen på enkla dialoger ur läroboken. Tonvikten ligger på kommunikation och muntlig färdighet. Grammatiska frågor behandlas i anslutning till texter och övningar. Kortare berättelser och noveller av olika svårighetsgrad och olika författare från det tyskspråkiga området för att förstå och använda ett vuxnare språk ingår i kursen. Nya deltagare välkomnas i mån av plats. För dig som är ny för terminen behövs ingen lärobok till första tillfället. Bok meddelas vid första cirkelträffen.

Hubert Ittner, leg. f.d. gymnasielärare i tyska,
tfn 070-725 22 45, hubertittner@gmail.com

Tid: Varje måndag 23/1-17/4 (ej 10/4) kl. 12.45-14.15. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Skogstibble.

Avgift: 800 kr.

Nr 92. Tysk konversation B1 och uppåt

En konversationskurs för dig som vill komma över tröskeln att våga prata tyska och att öva upp språkfärdigheten, kanske efter en tids uppehåll. Tonvikten ligger på kommunikation och muntlig färdighet. Nya deltagare

för våren är mycket välkomna. Vi övar lättare såväl som mer komplicerade samtal i olika vardagssituationer, dels med givna mallar ur lärobok, dels med bilder eller korta berättelser. Litterära texter av varierande svårighetsgrad bildar också underlag för samtal som tränar upp vår förmåga och vilja att uttrycka egna upplevelser, erfarenheter och åsikter. Vi lär även känna några klassiska författare närmare men även nutida nyare författare som skriver på tyska från den tysktalande delen av världen. Fristående material utöver kursboken delas ut av cirkelledaren. Lärobok: *Aspekte neu. Mittelstufe Deutsch. Lehr und Arbeitsbuch Teil 1 B1 plus* (Sieber/Ralf Sonntag) Klett Verlag. Beställs på nätet t.ex. via Adlibris eller Amazon.de.

Hubert Ittner, leg. f.d. gymnasielärare i tyska, tfn 070-725 22 45, hubertittner@gmail.com

Tid: Varje måndag 23/1-17/4 (ej 10/4) kl. 14.45-16.15. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, rum Skogstibble.
Avgift: 800 kr.

Nr 93. Aktuelle deutsche Filme

Cirkeln vänder sig till de som intresserar sig för tysk film, både äldre och nyare och med både kända och mindre kända regissörer. Filmerna har tyskt tal men har undertexter på alternativt svenska/tyska/engelska, varför även andra intresserade än de tyskstudierande kan delta i cirkeln. I anslutning till varje filmvisning inbjuds deltagarna att på valfritt språk diskutera vad de sett.

Ulrika Tornberg, docent i pedagogik, läromedelsförfattare och tidigare utbildare och fortbildare av språk-/tysklärare, tfn 070-359 21 62.

Tid: Varje tisdag 24/1-21/3 kl. 15.15-17.15. 24 timmar.

Lokal: Sensus, Drottninggatan 4.
Avgift: 800 kr.

Nr 94. Deutsch im Alltag B2

Cirkeln vänder sig till de som läste tyska en gång för länge sedan och som nu vill arbeta med språket igen för att kunna läsa och förstå tysk tidningstext och tysk skönlitteratur och för att kunna tala tyska för personliga behov. Även den grammatik som behandlas syftar främst till att deltagarna ska utveckla sin förmåga att kommunicera och tar därför avstamp i deltagarnas eget skrivande.

Ulrika Tornberg, docent i pedagogik, läromedelsförfattare

och tidigare utbildare och fortbildare av språk-/tysklärare, tfn 070-359 21 62.

Tid: Varje tisdag 24/1-11/4 kl. 13.00-14.30. 24 timmar.

Lokal: Sensus, Drottninggatan 4.
Avgift: 800 kr.

Nr 95. Deutsch für Fortgeschrittene C1-C2

Ges delvis som distansundervisning med hjälp av nätverktyget Zoom.

Cirkelns övergripande syfte är att utifrån deltagarnas egna intressen erbjuda möjligheter att kommunicera i tal och skrift om kultur och samhällsfrågor med hjälp av nyhetssändningar, tidningstexter och skönlitteratur. Hur denna cirkel kommer att utformas bestäms av deltagarna gemensamt.

Ulrika Tornberg, docent i pedagogik, läromedelsförfattare och tidigare utbildare och fortbildare av språk-/tysklärare, tfn 070-359 21 62.

Tid: Varje onsdag 25/1-12/4 kl. 10.30-12.00. 24 timmar.

Lokal: Sensus, Drottninggatan 4 jämna veckor, Zoom udda veckor.
Avgift: 800 kr.

Nr 96. Ukrainska A1

Nybörjarcirkel (första terminen). Nu när hela världen uppmärksammas på Ukraina och ukrainsk kultur finns det många som blivit nyfikna på det ukrainska språket. Cirkeln ger grundläggande kunskaper om ukrainska som påstås vara ett av de mest melodiska språken. Vi arbetar med uttal, basordförråd och grundläggande grammatik. Genom muntliga och skriftliga övningar arbetar vi med att läsa och skapa språkligt enkla informativa texter och dialoger. Cirkeln kan även behandla ukrainsk kultur och samhälle. Kurslitteratur: Yuri Shevchuk *Beginner's Ukrainian with interactive online workbook*.

Olena Jansson, universitetslärare i ryska och ukrainska, tfn 070-310 67 50.

Tid: Varje måndag 23/1-17/4 (ej 10/4) kl. 9.00-10.30. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.
Avgift: 800 kr.

Övriga arrangemang

Sjung ut! Körsång med Goldsingers

Gina van Dam, körledare och sångpedagog, tfn 070-994 23 03. Kom och sjung med hela kroppen och släpp loss glädjen! Goldsingers är USU:s egen kör och sjunger allt som är kul, både stämsång och unisont.

Tid: Varje onsdag 25/1-12/4 kl. 11.15-12.45. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Musiksalen.
Avgift: 800 kr.

Jazzensemble

Jazzensemblen fortsätter på sin trettonde termin. Ensemblen söker en trumpetare, en trombonist och en vokalist. I övrigt kan inga nya tas in. Välkommen att kontakta ansvariga.

Ansvariga: **Jürgen Linder**, docent i psykiatri, repetitör, tfn 070-729 26 06, och **Ulf Johansson Werre**, musiker, storbandsledare, universitetslärare, med.dr h.c., Uppsala universitet, tfn 073-508 68 83. Maestro vid samtliga tillfällen är **Ulf Johansson Werre**.

Tid: Fredagar udda veckor 20/1-31/3 kl. 13.15-14.45.
Lokal: Musicum, Kyrkogårdsgatan 4.
Avgift: 2100 kr.

Kvällssalong 1

"Flyktig är smärtan, evig är glädjen" – utopi och dystopi i musikens värld

Vad har Beethoven och Evert Taube gemensamt? Båda var de visionärer med en stark tro på konstens förmåga att förändra människan och världen. Båda var också stora naturälskare. Om konsten som visionär kraft handlar det här

föredraget där vi möter framtidsspejande kompositörer och författare som alla på något sätt sysslade med människans relation till naturen. **Johanna Broman Åkesson** berättar och gestaltar i ord, ton och bild.

Tid: Torsdagen den 16 februari kl. 19.00.

Plats: Storgatan 11, övre våningen.

Avgift: 175 kronor. Förfriskningar ingår.

Anmälan endast till sekretariatet tfn 018-24 35 01. Första anmälningsdag torsdagen den 2 februari fr.o.m. kl. 8.00 (telefonsvarare).

Ansvariga: **Ingrid Åberg**, 070-302 39 27, och **Gunilla Öbrink**, 070-324 65 45.

Anmälan

Du måste vara medlem i Uppsala Senioruniversitet för att delta i våra aktiviteter. Detta gäller även **Tisdagsföreläsningarna** där giltigt medlemskort ska visas, vilket också gäller eventuell ledsagare.

Anmälningsregler för **Resor och studiebesök** anges vid presentationen av dessa.

Kvällssalonger följer de reglerna.

Anmälan till serier och cirklar

Serier och cirklar räknas i studietimmar. En studietimme är 45 minuter.

Medlemsavgiften måste vara betald och registrerad för att du ska kunna anmäla dig till serier och cirklar. Du kan själv kontrollera om den är betald på vår webbplats www.usu.se - Mina sidor - Medlemskap och på mobilappen - Medlemskort. Medlemsavgiften betalas aldrig tillbaka.

Avgifter

Se respektive serie eller cirkel. Kostnader för kursmaterial kan tillkomma.

Tisdagsföreläsningarna fordrar medlemskap men ingen anmälan eller avgift. Medlemskort, även ledsagares, ska uppvisas vid deltagande i lokal.

Anmälningsförfarande

Du kan anmäla dig till föreläsningsserier och studiecirklar på tre olika sätt, antingen på Mina sidor på vår webbplats, www.usu.se, eller på Mina sidor på vår mobilapp Uppsala Senioruniversitet, eller genom att skicka in anmälningsblanketten nedan (eller brev med motsvarande uppgifter).

Anmälan via telefon eller e-post tas **INTE** emot och kan **INTE** heller göras till serieansvarig eller cirkelledare. **Anmälan är bindande.**

Turordning följer anmälningsstidpunkt.

Anmälningsystemet öppnas för anmälningar **fredag 13 januari kl. 10.00.**

Anmälan via Mina sidor på webbplatsen eller mobilappen rekommenderas. Fram till kl. 10.00 placeras man i en grupp med köande när man försöker anmäla sig.

Kl. 10.00 får de i gruppen ett slumpat könummer. Går man in senare än kl. 10.00 hamnar man sist i kön.

Stäng inte av datorn/telefonen under den tid du står i kö! Då förloras köplatsen och du måste börja om i kön.

När man anmält sig kan man anmäla ytterligare en medlem på samma könummer.

Utförliga anvisningar finns på www.usu.se under Anmälan/Anmälan till serier och cirklar.

Anmälningar via blankett börjar registreras av sekretariatet när systemet öppnat. Blankettanmälan ger alltså inte förtur.

Kvällssalong 2

År 1819 var Karl XIV Johan i Uppsala för att lägga grundstenen till det nya universitetsbiblioteket. Staden anordnade stor bal på Gillet. Salongsvärdinnan Malla Silfverstolpe får till sin oförställda lycka möta kungen och de samtalar om stort och smått, om politik, litteratur, barnuppfostran. Vi får tjuvlyssna till det samtalet. Utförligare program i Medlemsblad nr 2.

Tid: Torsdagen den 25 maj kl. 19.00.

Plats: Storgatan 11, övre våningen.

Ansvariga: **Ingrid Åberg**, 070-302 39 27, och **Gunilla Öbrink**, 070-324 65 45.

Förnyad anmälan varje termin krävs för alla serier/cirklar. Detta gäller ej dem som följt språkcirklar vilka fortsätter på högst nivå A2 och som betalat för fortsatt deltagande senast 9 januari 2023.

Betalning

Avgiften betalas efter anmälan, antingen med de betalningsuppgifter eller den Swishlänk som kommer upp på webbplatsen/mobilappen, eller mot faktura som skickas per e-post eller brev.

Avgiften behöver inte betalas före första sammankomsten om fakturans sista betalningsdag ligger senare.

Biljetter och kallelser

Biljett krävs för deltagande i föreläsningsserie i lokal.

Den som laddat ner vår mobilapp *Uppsala Senioruniversitet* hittar aktuell biljett under Mina anmälningar. Till övriga skickas biljetter ut några dagar före seriestart, per e-post eller brev. Tid och lokal, som kan ha ändrats, anges på varje biljett. Den som inte hunnit få sin biljett eller har problem med mobiltelefonen/appen ska gå dit ändå och prickas då av på lista.

Inga kallelser till cirklar skickas ut. Meddela alltid cirkelledaren vid förhinder.

Krav på förkunskaper

Se respektive cirkel. Se även Nivåskala för språkstudier. Vid osäkerhet, kontakta cirkelledaren.

Lediga platser?

Anmäler man sig till fullbokad aktivitet (röd markering på webbplatsen) erhåller man automatiskt en reservplats, och aktuellt reservplatsnummer visas på webbplatsens Mina sidor och i appen under Mina anmälningar. Har anmälan till fullbokad aktivitet kommit in via blankett sätts medlemmen på reservplats och kontaktas.

Om en plats blir ledig kontaktas reserver, i turordning.

Avbokning och byte av serie/cirkel

Man har möjlighet att avanmäla sig **senast två dagar efter första sammankomsten.** Kontakta då sekretariatet. En administrationsavgift på 75 kr tas ut.

Byte räknas som avanmälan och ny anmälan (undantaget byte av språknivå).

Ledsagare, hörhjälp

Om medlem med funktionsnedsättning har beviljats ledsagare av kommunen, kan USU utfärda ett gratis ledsagarkort med namnet på medlemmen och eget "medlemsnummer". Medlem med hörselnedsättning kan beställa skrivtolk hos Region Uppsalas tolkcentral. Ledsagare och skrivtolk betalar ingen avgift för serier och cirklar men måste anmälas för att beredas plats vid deltagande i lokal.

Ändringar i programmet

Ändringar som eventuellt sker efter att katalogen tryckts anges på USU:s webbplats, www.usu.se, i vår app Uppsala Senioruniversitet och meddelas berörda deltagare. Programmet på webbplatsen, under PROGRAM, uppdateras kontinuerligt.

Resor och studiebesök

Onsdag 8 febr SLU Grimsö forskningsstation – studiebesök och viltspårning

Grimsö forskningsstation (SLU) ligger nära Skinnskatteberg i Västmanland, ca 15 mil väster om Uppsala, vackert beläget vid sjön Sörmogon. Avsikten med studiebesöket är att praktiskt få uppleva spårning av varg och annat vilt och att få belyst svensk viltekologisk forskning och tillämpning i form av viltvård i landet.

Efter inledande föreläsningar på Grimsö presenteras själva forskningsstationen och under förutsättning av spårnö (därav förläggningen i tiden) kommer vi under resten av dagen att lära oss att identifiera spårtecken av bland annat klövvilt och rovdjur – kanske av varg – genom demonstrationer i fält. Grimsö ligger numera inom ett vargrevir, det s.k. Aspafallsreviret. En spårlopa av varg kan ge mycket intressant information om alfaparets specifika parningsbeteenden.

Antalet deltagare är satt till max. 16 personer. På grund av spårning i fält är det ett önskemål att kursdeltagarna är relativt "fältgående", men det är inget krav.

Vid snöbrist ställs resan in.

Ansvariga: **Göran Milbrink**, professor, Evolutionsbiologiskt Centrum, UU, 070 941 59 05, **Mia Bellqvist**, USU, 070 514 65 91

Värdar på Grimsö: **Petter Kjellander**, professor, och **Henrik André**n, professor, båda SLU.

Föreläsare: personal från Grimsö Viltforskningsstation.

Presentatörer i fält: forskare och jaktvårdspersonal vid stationen.

Tider: Onsdag 8/2 kl. 7.00 avfärd med buss från S:t Eriks Torg. Beräknad ankomsttid till Grimsö kl. 9.30. Hemfärd samma dag sen eftermiddag. Beräknad hemkomst ca kl. 20.30.

Pris: 1 700 kr. I avgiften ingår förutom busstransporter, föreläsningar, fältstudier och måltider (kaffe, lunch, kaffe). Under hemresan serveras landgång och dryck.

Första anmälningdag: torsdag 19 januari på USU:s webbplats (mina sidor) eller per telefon 018-24 35 01 efter kl. 13.00.

Torsdag 9 februari Fotografiska museet: News Flash – Ett sekel av nyheter

Från kvinnlig rösträtt till kungabröllop. Från månlandningar till börskrascher. Från förödande naturkatastrofer och krig till revolutionerande uppfinningar och samhällsreformer. Utställningen *News Flash – Ett sekel av nyheter* tar med oss på en tidsresa genom nyhetsbyrån TT:s bildarkiv med över 100 miljoner stillbilder från år 1921 till i dag.

I utställningen visas mer än 300 bilder på seklets mest uppmärksammade händelser. Händelser som finns förevigade är bland andra idrottsbragder, andra världskriget, månlandningar, naturkatastrofer.

Lunch äter vi i Fotografiskas restaurang på egen bekostnad.

Tider: Avfärd från S:t Eriks Torg kl. 9.00. Åter i Uppsala ca kl. 15.30.

Pris: 560 kr.

Första anmälningdag: Torsdag 19 jan.

Ansvariga: Jeanette Backman och Mia Virving.

Lördag 4 mars Kungliga Operan: Tosca

Tosca är en italiensk opera i tre akter med musik av Giacomo Puccini. Librettot baserar sig på Victorien Sardous drama *La Tosca*. Handlingen är förlagd till Rom omkring år 1800 och skildrar sångerskan Toscas och hennes älskare Cavaradossis tragiska öden. Under ett koncentrerat och passionerat dygn följer vi deras resa mot katastrofen, orkestrerad av den kallsinnige polischefen Scarpia. Flera av operans arior och duetter hör till repertoarens mest älskade. Det här är en opera som rymmer allt: passion, lust, förräderi och ond bråd död.

Puccinis Tosca har sedan premiären år 1900 behållit sin plats i toppen på listan över världens mest spelade operor. På Kungliga Operan har regissören Knut Henriksen gjort en vacker och tidstrogen uppsättning med utgångspunkt i de verkliga spelplatserna i Rom.

Under denna spelperiod alternerar två internationellt hyllade superstjärnor i titelrollen; **Christina Nilsson** och hovsångerskan **Malin Byström**.

Föreställningen är cirka 2 timmar 50 minuter lång inklusive paus. Om du vill äta något i pausen kontakta Pausservering Kungliga Operan på nätet och förbeställ. Dryck kan köpas i pausen. För mer information, kontakta ansvariga på USU.

Tider: Avresa från S:t Eriks Torg kl. 13.30
Åter i Uppsala ca kl. 19.30.

Pris: 1 000 kr.

Ansvariga: Mia Bellqvist och Anki Mattisson.

Första anmälningdag: Måndag 6 februari.

Torsdag 20 april Besök på Vrakmuseet

Välkomna till det nya museet **Vrak** på Djurgården! Vrak berättar om de människor som under 10 000 år haft Östersjön som levebröd, sjöväg, slagfält och grav. Östersjöns okända värld levandegörs i utställningar. Vi får en guidad tur på cirka en timme innan vi avnjuter en god smörgåslunch på restaurang Mackverket som ligger i samma hus som museet.

Efter lunch finns tid för egen vandring i museet innan hemresan.

Tider: Avfärd kl. 9.30 från S:t Eriks Torg.

Åter i Uppsala ca kl. 15.30.

Pris: 690 kr.

Ansvariga: Jeanette Backman och Mia Virving.

Första anmälningdag: Onsdag 23 mars.

Svenska vrak. Bild från museets webbplats.

Torsdag 27 april Waldemarsudde Kvinnliga pionjärer – Visionära landskap

Waldemarsuddes stora utställning under våren lyfter fram fyra kvinnliga pionjärer och visionärer på landskapsmåleriets område, och deras verk från åren kring sekelskiftet 1900. Fokus ligger på Ester Almqvist (1869–1934), Anna Boberg (1864–1935), Ellen Trotzig (1878–1949) och Charlotte Wahlström (1849–1924).

Den tidigare konsthistorieskrivningen om det svenska landskapsmåleriets från denna tid har särskilt fokuserat på verk av manliga konstnärer. Med denna presentation breddas och fördjupas bilden av landskapskonsten i Sverige kring 1900, samtidigt som ett antal framstående men idag sällan visade kvinnliga konstnärskap får träda fram i ljuset helt i sin egen rätt.

Tider: Avresa från S:t Eriks Torg kl. 13.00 och åter i Uppsala ca kl. 18. Busskaffe.

Pris: 600 kr.

Ansvariga: Mia Bellqvist och Anki Mattisson.

Första anmälningdag: Fredag 31 mars.

Ester Almqvist: Utanför gården (1903). Wikipedia

Onsdag 24 maj Stadsvandringar i Uppsala med Anders Allard: Uppsalas broar

Det går många broar över Fyrisån och varje bro har sin historia. Vi får veta mer om de nio broarna från Islandsbron till Eddaspången. Vandringens längd är ca 2 timmar. Några frågor som kommer att besvaras under vandringen:

- Varför heter bron Islandsbron?
- Vad finns det för koppling mellan Carl von Linné och Kvarnbron?
- Vad var Svartbäcksgubbar för något?
- Hur kom Haglunds bro till och varför heter den så?

Tider: Samling vid korsningen Östra Ågatan/Vretgränd kl 13.00. Avslutning vid Eddaspången.

Pris: 175 kr.

Första anmälningdag: Onsdag 10 maj.

Ansvarig: Mia Bellqvist.

Järnbron. Foto Maria Wold-Troell

Onsdag 31 maj Stadsvandringar i Uppsala med Anders Allard: I Gunnar Leches fotspår

Gunnar Leche var Uppsalas stadsarkitekt under åren 1920–54 och han satte sin prägel på staden. Vi ser flera exempel på hus han ritat i Fålhagen och i centrala stan, i olika stilar. Vi får även veta lite mer om privatpersonen Gunnar Leche. Vandringens längd är ca 2 timmar.

Några frågor som kommer att besvaras under vandringen:

- Vad kallades för "De stigande gavlarnas stad"?
- Vilket område som Leche ritat kallades av kritikerna för "Pölsasta'n" och "Grönköpingsmässigt"?
- Vad var "Lilla London" och var ligger den?
- Vad var "Koftans undergång"?

Tider: Samling på Vaksala torg, framför entrén till Vaksalaskolan kl 13.00. Avslutning vid Upplandsmuseet.

Pris: 175 kr.

Första anmälningdag: Tisdag 16 maj.

Ansvarig: Mia Bellqvist.

Vaksalaskolan. Foto Carl Erik Bergöld.

Torsdag 8 juni Enköpings parker

Enköpings parker är kända turistattraktioner. Fridegårdsparken, Munksundskällan och Gustav Adolfs plan är namn på några av parkerna. Mest känd är Drömparken, en stor perennpark skapad av den holländske trädgårdsarkitekten Piet Oudolf. Parken anlades 1996 och byggdes ut 2002.

Vi kommer att åka en guidad tur genom parken i ett sedan 2022 nytt minitåg med tak.

Tåget kommer att passera bl.a. de nämnda parkerna. Turen tar 1 1/2 timme med ett stopp.

Vid ankomsten till Enköping tar vi en bussfika innan vi startar vår tågtur. Efter rundturen väntar en lunch i det välkända Hamnmagasinet i båthamnen.

Tider: Avfärd från S:t Eriks Torg kl. 09.30.

Åter Uppsala ca kl. 15.30.

Pris: 590 kr.

Ansvariga: Jeanette Backman och Mia Virving.

Första anmälningsdag: Måndag 15 maj.

Anna Boberg: Norrsken. Wikimedia.

ANMÄLAN TILL SERIER OCH CIRKLAR om du inte kan anmäla på www.usu.se

Medlemsnr: Personnr*: Tel:

Namn:

Adress:

*Personnummer krävs för deltagande i cirkel. Har du inte meddelat det tidigare så notera det här.

Seriens eller cirkelns nummer och titel

Nr Titel

Nr	Titel

Vill du delta i fler? Skriv på baksidan.

Sänds till Uppsala Senioruniversitet, Bergsbrunnagatan 1, 753 23 Uppsala

Kalendarium

8 februari	Viltspårning på Grimsö
9 februari	Fotografiska Museet: News Flash – Ett sekel av nyheter
3 april	Kungl. Operan: Tosca
20 april	Besök på Vrakmuseet
27 april	Waldemarsudde: Kvinnliga pionjärer
Maj	Gustafsberg (se MB 2)
Maj	Artipelag (se MB 2)
Maj	Oslo och Munchmuseet (med Nedslag i konsten)
15 maj	Sjöfartsmuseet i Älmsta och Svart- klubbens fyr (se MB 2)
24 maj	Stadsvandring Uppsala
31 maj	Stadsvandring Uppsala
8 juni	Enköpings parker
26 augusti	Opera på Skäret (se MB 3)
9 september	Wij trädgårdar (se MB 3)

Resegruppen

Jeanette Backman	070 381 98 02
Mia Bellqvist	070 514 65 91
Eva Carlestål	070 826 77 30
Anki Mattisson	070 978 15 32
Mia Virving	070 968 76 36

Vid grundandet av Uppsala Senioruniversitet 1979 valde vi att knytas till Stiftelsen Kursverksamheten vid Uppsala universitet, det som nu kallas Folkuniversitetet, och fick ett gott och nära nog avgörande stöd¹.

Vår samverkan med Folkuniversitetet Stiftelsen Kursverksamheten vid Uppsala universitet har fortsatt och har varit mycket värdefullt genom åren. I Uppsala handlar samarbetet främst om vissa administrativa tjänster och lokaler. Folkuniversitetet har vidare en kort introduktionsutbildning för våra cirkelledare och har bistått med utbildning av dem i Zoom kostnadsfritt. Senioruniversitetet och Folkuniversitetet är överens om att båda parter tydligt ska synliggöra samarbetet mellan föreningarna.

Uppsala
Senioruniversitet

Folkuniversitetet

¹ Mer om starten och verksamheten våra tio första år finns i USU:s Rapport nr 1, se www.usu.se – Arkiv – Rapporter.